

Η ΛΥΓΕΡΗ

Συνέχεια: ἴδι α. 72.

Νά τήν συνοδεύουν τόσαι καί νά τήν θαυμάζουν, νά τήν βραίνουν ὅλοι μ. ῥύζι καί μ' εὐχάς, μέ κουφέτα καί βλέμματα, ὡς καμμίαν βασίλισσαν! Νά τῆς σύρουν τόν ἵππον ἀπό τοῦ χαλινοῦ οἱ καρραγωγεῖς κατενθουσιασμένοι, περιχαρεῖς, ποδοπατοῦντες τήν λάσπην τοῦ δρόμου ἀδιαφόρως, ὡς νά τόν περιφρονοῦν αὐτόν καί τήν καθαριότητα χάριν τῆς νύμφης, ἀπό τῆς ὑποίας τήν πολυσχολόν μέριμναν δέν εὗρον καιρόν οὔτε νά στολισθοῦν. Καί αὐτή ἡ Βασιλική, τήν ὁποίαν χθές ἀκόμη δέν θά ἤθελεν ἐκείνη οὔτε διὰ δούλαν τῆς νά καθηται ἐπάνω, μέ τό λαμπρόν κυανομέταξον φουστάνι τῆς, τό χρυσοστόλιστον κοντογούνη τῆς μέ τās πλατείας καί βαρυτίμους χειρίδας του, τό ἀραχνοῦφές περιστήθιον μέ τās χρυσαῖς περιστέρας, ἀνταλλακτούσας φιλήματα ἐν συμβολικῇ παραστάσει, τό μέγα γκόλφι λαμποκοποῦν ἐκεῖ, ἐπί γαλακτώδους τραχήλου ὡς αὐγερινός ἀπό λευκοῦ συννέφου, τό καινούργιές φέσι μέ τόν περιχρυσόν θυσανόν του περιθεόμενον ὑπό ἀφθόνων πλεξίδων καστανῆς κόμης!... Τί εἶνε αὐτή; ἡ κόρη τοῦ Καινοῦριου εἶνε ἡ καμμίαν Νεραίδα τῶν μύθων ἀπ' ἐκείνας ὅπ' ἔχουν τά παγώνια καί τῆς πάπιας καί φροντίζουν διὰ τά δροσερά των κάλλη κα' ἔχουν τῆς Λαμιαῖς βραπτρίας τῶν φορεμάτων των κα' ἔχουν τοῦς Δράκους ἀκοιμήτους προστάτας τῆς εὐμορφίας καί τῆς τύχης των! Καί τί τάχα καμώνεται ὡς νά μὴν τήν μέλη, κα' ἔχει τόσην σεμνότητα ἐπί τοῦ προσώπου κα' ἔχει τά βλέφαρα χαμηλωμένα, ὡς νά ἐντρέπεται καί κινεῖ ἐδῶ κα' ἐκεῖ τήν κεφαλήν εἰς προσκυλισμὸν τοῦ πλήθους, τό ὁποῖον τῆς εὐχεται: Μὴ θαρρῆ πῶς γίνονται αὐτὰ πρὸς χάριν τῆς, διὰ τήν εὐμορφίαν τῆς, ἄματι μου!... Ἄς ἦτο αὐτή ἡ Ἄνθ' ἡ νύμφη κα' ἔβλεπε πόσον λαμπρότερα θά ἦτο ἡ πομπή, πόσον περισσοτέρως θά εἶχε θαυμαστάς!...

Ἄλλ' εἰς τήν σκέψιν αὐτὴν βαρὺς νυγμὸς διεπέρασε τήν καρδίαν τῆς. Ἀπετυπώθη εὐθὺς εἰς τὸν νοῦν τῆς ἡ πένθιμος ἐσπέρα τοῦ ἰδιοῦ τῆς γάμου, ἡ καταθλιπτικὴ βαρύτης τῆς ἰδικῆς τῆς χαρᾶς!... Καί ἡ Ἄνθ' ἀπέσπασε βιαίως τὸ βλέμμα ἀπὸ τῆς Βασιλικῆς διὰ νά ἐξαλείψῃ καί τήν εἰκόνα τήν ἀφόρητον ἀπὸ τὸν νοῦν τῆς. Κα' αἰφνης ἀντίκρουσε τὸν Γεώργιον μέσφ τῶν φίλων του βαδίζοντα, ἐκλαμpron ὑπὸ τήν χρυ-

σοστόλιστον ἐνδυμασίαν καί τήν ἀνθηρὰν φουσιονωμίαν του. Ἡ λυγερὴ ἐπερίμενε ἕνα ὁ Βραναῖς ἔλθῃ ὑπερόπτης, ἀντικρύζων τήν οἰκίαν καί τὰ παράθυρά τῆς, αὐτὴν τήν ἰδίαν περιφρονητικῶς, διὰ νά δείξῃ τήν ἀγανάκτησίν του. Τὸν ἔβλεπεν ὅμως γαλήνιον, συνομιλοῦντα μετὰ τῶν φίλων του, εὐθυμον ἀδιαφοροῦντα ἂν διήρχετο κάτω τῆς παλαιᾶς ἐρωμένης του καί προσηλοῦντα μετὰ γλυκύτητος τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς νύμφης, ὡς ἄνθρωποι λησιμονήσας πλέον τὸ παρελθόν καί τείνων πρὸς τὸ μέλλον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον περιμένει εὐτυχίαν καί ἀφοσίωσιν. Ἡ λυγερὴ ἐξουδενώθη. Τὸν ἤθελεν ὀργισμένον τὸν Βραναῖν, ἀλλὰ δέν τὸν ὑπέφερεν ἀδιάφορον. Μία ἐλαφρῶς κατέλαβε τὸ σῶμα τῆς, μαλακῆ θερμότης ἐπέψαυσε τήν καρδίαν τῆς, ὡς νά ὀλιγοστευοῖ αἱ δυνάμεις, ὡς νά τήν παρήτε ἡ ζωὴ, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐκίον κα' ἐσπαρτάριζον ἐτοιμοὶ νά χύσουν πύρινα δάκρυα. Ἄλλ' ἡ λυγερὴ ἐπέμενε καθηλωμένη ἐκεῖ, νά βλέπῃ τήν πομπήν, ἥτις ἔλαμπε κα' ἐθορούθει ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς, πρὸς πείσμα αὐτῆς καί μόνης. Καί εἶδεν αἰφνης τὸν Δημήτηρην Καινοῦριον ὅστις ἔκλειε τήν πομπήν μετὰ τήν ἄλλην συζυγίαν τῶν τυμπάνων νά προσηλώσῃ ἐπὶ τῶν παραθύρων τῆς σαρκαστικὸν τὸ βλέμμα. Κα' ἤκουσεν εὐθὺς τὸ τυμπάνισμα ν' ἀλλάξῃ τόνον. Δέν ἦτο γοργόν κα' εὐχαρι πλέον. Ἦτο τραχὺ καί σαρκαστικόν ἐνεῖχε φιλένδικον διαθέσιν καί ἀνακραυγὴν θριαμβοῦ, κατάραν καί γέλωτα, φεθερόν μῖσος καί ζήτησιν ἀπολαυστικῆς γαλήνης. Ὅλα ἐκείνα τὰ ὀργίλα αἰσθήματα ὅσα γεννῶνται καί συγκροτοῦνται εἰς τὰ στήθη περιφρονηθέντος ἔραστοῦ, ζητοῦντος διὰ τῆς χαρᾶς νά λυπήσῃ, διὰ τῆς ἀβρότητας νά καυτηριάσῃ τήν ἐρωμένην, διετυποῦντο ἐναργῶς ἐν αὐτῷ. Ἡ λυγερὴ τὸ ἐνόησε, τὸ ἀντέλήφθη ὅλον, παρετήρησε τὰ βλέμματα τοῦ πλήθους, ἄτινα προσεκολλήθησαν μετὰ καταθλιπτικῆς περιεργείας εἰς τὰ παράθυρά τῆς. τὰ τόσα πρόσωπα ἄτινα ἐξέφραζον τήν χλεύην καί τήν χαιρεκακίαν. Μαργαρίται ἰδρωτὸς ἀνέβλυσαν ἐπὶ τοῦ ὄχρου μετώπου τῆς καί παράφορος ἤρπασε διὰ τῶν ὀδόντων τὸν βραχίονά τῆς, δάκνουσα μέχρις ἀφαμάξεως τās σαρκας διὰ νά μὴ ἐκφράσῃ διατόρως τὸ λυσσαλέον ἄλγος τῆς ψυχῆς τῆς. ὦ, ὄχι! δέν ἦτο ἀνάγκη νά στολισθῇ μέ τῆς τριανταφυλλιάς τὰ φύλλα

ὁ Βραναῖς διὰ νὰ καύσῃ τὴν καρδίαν τῆς ἀτυχοῦς γυναικός· ἀρκετὰ τὴν ἐμάρανεν ἤδη!...

Ἡ Ἀνθὴ ἤκουεν ἀκόμη τόρα, μεταξύ τῶν λυγμῶν τῆς τῶν ἤχους τῶν τυμπάνων, ἀναπαρίστα ζωηρὰν πρὸ αὐτῆς τὴν γαμήλιον ἐκείνην κομπήν. Κ' αἰφνης ἡ ψυχὴ τῆς προδιατεθειμένης εἰς τὴν αὐταπάτην ἐνόμιζεν ὅτι αὐτὴ κατεῖχε τὴν θέσιν τῆς Βασιλικῆς ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ ἤγετο νύμφη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βραναῖ. Ἐκλαίει ναί, ἀλλ' ἐκλαίει ἐκ τῆς χαρᾶς τῆς μεγάλης, ὅτι κατωρθώθη τέλος ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπὶ τόσῃ ἔτη ὠνειρεύετο ἡ ψυχὴ τῆς· ἐφαντάζετο τὴν γραῖαν Ἀγαθὴν δεξιουμένην αὐτὴν πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας τῆς, μετὰ χαρᾶς διδουσαν εἰς αὐτὴν καρπὸν βοῆς νὰ τὸν θραύσῃ εἰς τὸν τοῖχον καὶ σκορπίσῃ ἐκεῖ τὴν εὐτυχίαν ὅπως θὰ ἐσκορπίζοντο οἱ κόκκοι, ἀναγκαζουσάν αὐτὴν νὰ διέλθῃ ὑπὸ τὸ μαυρομάκρινον διὰ νὰ καθαρῶσθαι ἀπὸ τὴν βασκανίαν τοῦ πλήθους, νὰ πατήσῃ σίδηρον διὰ νὰ εἰσέλθῃ ἰσχυρὰ καὶ ἄκαμπτος ἀπὸ τῆς ἐπιβουλᾶς τῆς τύχης εἰς τὴν νέαν τῆς οἰκογένειαν... Ἐξέλεπεν ἑαυτὴν ὀρθίαν παραπλεύρως τοῦ Βραναῖ, μὲ τὰ στέφανα ἀκόμη ἐπὶ κεφαλῆς, δεχομένη τὰς εὐχὰς τῶν φίλων· ἐπανεὐρίσκειν ἑαυτὴν εἰς τοὺς φωτοβολοῦντας θαλάμους μεταξύ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εὐθύμων κ' ἤκουε ἐπαναλαμβανόμενον τὸ διστίχον:

Ὁ γάμος καλοροῦσικος κ' ἡ νύμφη καλομοῖρα,
νὰ κάμουν σερικὰ παιδιὰ σὰν τῆς μηλιᾶς τὰ μήλα.

Καὶ δὲν ἦτο πλέον ψεῦμα, δὲν ἦτο ὄνειροπόλημα! Ἡ εὐχὴ ἐψάλλετο δι' αὐτὴν — αὐτὴν καὶ τὸν Βραναῖν. Κ' αἰφνης οἱ θακρόβρεκτοι ὄφθαλμοὶ τῆς ἐθαμβώθησαν ὑπὸ τινος ἐρχομένου φωτός. Βίβαια, ἦτο ὄρα· ἡ γραῖα Ἀγαθὴ κρατούσα λύχρον, ἤρχετο πονηρῶς γελωσα νὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὸν νυμφικὸν θαλαμόν. Ἐρχεται, ἐφάσσε, γραῖα Ἀγαθὴ!...

— Πού ἴσαι, μωρὴ; ἔλα μέσα νὰ κοιμηθῆς!..

Ὡ, ὅποια τρομερὰ ἐξέγερσις!.. Ὁ Νικολός, ὁ χονδρός καὶ βαναυσος Νικολός, κρατῶν λύχρον, ἀπαίσιος ὑπὸ τὸν κεφαλόδεσμον καὶ τὴν νυκτικὴν ἐνδυμασίαν του, ἦτο εἰς τὴν θύραν κ' ἐκάλει διὰ τῆς τραχείας φωνῆς του εἰς ὑπὸν τὴν λυγερήν. Καὶ πῶς ὠμοίαζεν ἡ φωνὴ του πρὸς τὸ χλιμίντρισμα ἵππου θηλυμανοῦς!.. Δὲν εἶχε τὸν τρυφερόν τόνον καὶ τὴν γλυκύτητα ἐκείνην, ἧτις μεταφέρει τὰς γυναικείας ψυχὰς εἰς ὄνειροπόλησιν τοῦ ἀγνώστου συζυγικοῦ κόσμου, τοῦ περικαλύπτοντος τὸ πραγματικώτερον τῶν ἐπιγείων μὲ τὸν πέπλον σαπρeriζόντος ἰδανικοῦ. Ἡ Ἀνθὴ ἤκουεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παρθενίας τῆς ἀκόμη μὲ μίαν βαναυσὸν διεγερσιν ὄλου τῆς τοῦ νευρικοῦ συστήματος... Ὀὔτω διερρεεν ὁ βίος τοῦ Νικολοῦ καὶ τῆς Ἀνθῆς· ἄχαρις, ἀτερπής καὶ ἀπρόθυμος, ὡς

βεῦμα λαγκαδίου, δυσκολευόμενον ἀπὸ σεσηπὸτα βρύα καὶ φθισιδῶντα λάχανα. Ἡ οἰκία τῶν δὲν εἶχε τὴν εὐέλπιδα ὄψιν φωλεῶς πτηνῶν, μέσῃ πρασίνου κισσοῦ καὶ ξανθοῦ αἰγοκλήματος, τελούντων τοὺς ἔρωτας καὶ τὰς ἀγάπας τῶν. Ἀλλὰ τὴν βαρεῖαν κ' ἐρημικὴν ὄψιν τρώγλης, ἐνθα ἀγριωπὴς πετρίτης κρατεῖ ἀναγκαστικῶς εἰς τὰς ὀρέξεις του, ἀθῶαν καὶ ἀχολὸν περιστεράν. Καὶ ὁ τοιοῦτος συζυγικὸς βίος δὲν ἐπέδρασε μόνον ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων, ἀλλὰ κ' ἐπὶ τοῦ ὄλου ἀτόμου τῆς Ἀνθῆς. Δὲν ἐστειρευσε μόνον ἡ καρδία, ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς ἐπαχύνθη καὶ τὸ σῶμα ἐξετραχύνθη. Ὁ νοῦς ἔχασε τὴν γοργότητα, τὴν ὑψιπέτῃ τὰσιν του, παθῶν ὄλως ἀντίθετον ἐξέλιξιν τῆς πεταλοῦδας νωθρός καὶ βαρὺς ἀνεκινεῖτο μὴ εἰς τὸν περιορισμένον κύκλον τοῦ καθημέραν βίου, ὅπως ὁ σκώληξ τοῦ πληθῶς ὁ μόνον διὰ τὴν τροφήν του φροντίζων. Τὸ δὲ σῶμα ἀπέβαλε τὴν ζωηρὰν καὶ ἀγαλματώδη αὐτοῦ πλαστικότητα· αἱ παρειαὶ ἐγένανον πλαδαράι, τὰ χεῖλη παχέα καὶ πλήρη βαγαδῶν ἔχασαν τὴν ἀγνήν των φρικίαςιν· αἱ σάρκες ὠγκώθησαν κ' ἐξηλείφθη ἡ λυγερὰ ὄσφύς· τὸ κατατι ἀνδρῶν παρὰ τὸ ὅπερ ἐδίδε χαρὴν εἰς τὴν παρθενίαν τῆς κ' ἐδίδεν ἰδέαν τῆς δρακδὸς νύμφης τῶν δασῶν, ἠδη μετέβαλεν αὐτὴν εἰς ὠργισμένην δράκαιναν φοβεροῦ παραμυθίου. Μόνον οἱ ὄφθαλμοὶ τῆς, οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι καὶ κατὰ μαυροὶ ὄφθαλμοί, διετήρουν ἀκόμη τὴν μαγικὴν καὶ μυστηριώδη ἔλξιν των, δίχως ὅμως τῆς πρὶν παρθενικῆς ἀγνότητος.

Τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν τοῦ σώματος καὶ τῆς διανοίας τῆς Ἀνθῆς ἐβλεπε πρὸ πάντων εὐχάριστως ἡ Φρόσω. Ἡ ἀγαθὴ χωρικὴ μεταξύ τῆς ἀμαζούσης ἀναπτύξεως τοῦ παιδίου τῆς, ἐπὶ τοῦ ὅποιου ἐπίστευεν ἀραδάντως ὅτι ὁ ἅγιος Γεώργιος ἐπέριπτε τὴν προστασίαν του καὶ τοῦ νωθροῦ καὶ ἀπραγμονος βίου τοῦ ἀνδρός τῆς εἶχε μίαν μέριμναν, τὴν μέριμναν τῆς Ἀνθῆς. Ἦτο θεῖα αὐτὴ καὶ ἀναγκαιῶς ὤφειλε νὰ λαβῇ τὴν θέσιν τῆς ἀποχωρησάσης μητρὸς εἰς τὰ δεινοπαθήματα τῆς ἀνεψιάς τῆς. Ἦκουε τὰς θλίψεις τῆς κ' ἐδίδε τὰς συμβουλὰς τῆς, φέρουσα πάντοτε ὡς παράδειγμα ἑαυτὴν... Ναὶ ἑαυτὴν! θαρρεῖς ὅτι τὸν ὑπανδρεύθη θεληματικῶς τὸν Σπυροκόκια, ἕνα βρωμερόν ντεμεπελχανᾶν; Καθόλου· ἔφαγε ζύλον, ἔχουσε δάκρυα, τῆς ἔσυρε τὰ χίλια δυὸ ὁ κόσμος διὰ νὰ μὴν τὸν ὑπανδρεύθῃ. Τὸν ὑπανδρεύθη ὅμως, ὑπέκυψεν εἰς τὴν μοῖραν τῆς καὶ τώρα νὰ — εἶνε ἕνα χαριτωμένον ἀνδρουγιόν μ' αὐτὸν ποῦ μακαρὶ καὶ ἄλλοι!...

Ὀὔτω ἡ Φρόσω συχνὰ ἐπέτυγχανε νὰ συγκρατῆ τὰς μεμψιμοιρίας καὶ τὰ δάκρυα τῆς ἀνεψιάς τῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶχε μόνον αὐτὴν τὴν φροντίδα ἡ χονδρὰ χωρικὴ. Ἡ κηδεμονία μιᾶς

ὑπανδρου δὲν εἶνε ἀναπαυτικὸν πρᾶγμα εἰς τὰ χωρία. Ἦτο ἀνάγκη νὰ στομῶσῃ καὶ τ' ἀπύλωτα στόματα τοῦ κόσμου, νὰ διαφεύσῃ τὴν χαρὰν τινῶν, θριαμβευόντων ἐκ τοῦ ἀσυμφώνου βίου τοῦ Νικολοῦ καὶ τῆς Ἀνθῆς κ' ἐν γένει νὰ καλύψῃ διὰ ῥόδων τὰς συριζούσας ἀπὸ παντοῦ ἐχίδνας. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε εὐκόλον εἰς τὰ χωρία καὶ ἡ Φρόσω ματαίως ἐξήντλει τὴν θορυβώδη εὐγλωττίαν τῆς καὶ συνῆπτε μάχας κρατεράς διὰ τῆς γλώσσης τῆς εἰς τὸ Κεῖλο πηγαδι καὶ τὰ ἄλλα κέντρα τῶν γυναικειῶν συναθροίσεων. Αἱ ἀντίπαλοι πάντοτε ἀπεδείκνυον ἀβάσιμα τὰ ἐπιχειρήματα τῆς.

Τώρα ὅμως εἶχε βᾶσιμα ἐπιχειρήματα ἡ χωρικὴ. Ἡ πάχυνσις τοῦ σώματος καὶ ἡ νωθότης τοῦ νοῦ τῆς Ἀνθῆς ἦτο λαμπρὰ ἐπικουρία. Διὰ τὴν στερωσιν τῆς καρδίας δὲν ἐφρόντιζεν· ἐκ τῆς πείρας τοῦ βίου ἐγνώριζεν ἡ χωρικὴ ὅτι τοῦτο εἶνε ἀπαραίτητος ἀνάγκη διὰ τὸν γαλήνιον βίον μιᾶς ὑπανδρου· ἡ πάχυνσις τοῦ σώματος μόνον ἀποδεικνύει εἰς τοὺς ξένους τὴν ἡρεμον ζώην τὴν ὅποιαν ἀπολαμβάνει ἡ γυνὴ παρὰ τοῦ ἀνδρός τῆς καὶ ὁ νωθὸς νοῦς περιορίζει αὐτὴν εἰς τὴν εὐτακτον ἐπίδειξιν τῆς οἰκίας τῆς. Καὶ ἀντεπεξήρχετο λοιπὸν κρατερῶς εἰς τὰς δυσφημίας τῶν γυναικῶν.

— Μὴρ' ἐκεῖνη δὲν περνάει καλά; κ' ὅπου καλὸ μοῦ θέλει· μακαρὶ κ' ἄλλαις νὰ εἶχαν τέτοια τύχη!... δὲν βλέπουν πῶς ἐπαχυνε σὰν θρεπτάρι... ἄφσε δ' αὐτὴ εἶνε καὶ 'ς τὸ μῆνα τῆς!...

Ἀνέφερε δὲ τοῦτο πομπωδῶς κ' ἐπίστη τὴν προσοχὴν τῶν ἀντιπάλων ἐπὶ τῆς ἐγκυμονούσης κοιλίας τῆς Ἀνθῆς... Βίβαια, μίαν γυνὴ ἦτις μετ' ὀλίγον θὰ γείνη μητέρα δὲν ἠμπορεῖ νὰ τρώγεται μὲ τὸν ἄνδρα τῆς!...

Ἀλλ' ἀν' ὁ συλλογισμὸς οὗτος δὲν ἦτο ικανὸς νὰ πείσῃ τὰς χωρिकास περὶ τῆς εἰρηνικῆς συμβίωσης τοῦ ἀνδρουγιόμου Νικοποῦλου ἦτο ὅμως σημεῖον ὅτι ἡ φύσις, ἡ παντοδύναμος εἰργάζεται νὰ κατορθώσῃ αὐτὴν εἰς τὸ μέλλον.

Ἀνέτειλεν ἤδη ἡ παραμονὴ τοῦ νέου ἔτους. Ἀπὸ τοῦ γάμου τῆς ἡ Ἀνθὴ ἠρίθμει τὸν ὄγδον μῆνα καὶ πολλάκι συμπτώσεις ἐπειθον τὴν πολῦπειρον Φρόσω, ὅτι ἡ ἀνεψία τῆς ἐμελλεν τάχιστα νὰ γείνη μητέρα. Ὅθεν δὲν παρέλειπεν καμμίαν εὐκαιρίαν νὰ προεισαγάγῃ, οὔτας εἰπεῖν, αὐτὴν διὰ λόγων κ' ἐπιχειρημάτων εἰς τὸν μέλλοντα βίον τῆς, νὰ τῆ ὑποδεικνύῃ τὰ νέα τῆς καθήκοντα. Ἡ Ἀνθὴ ἤκουε τοὺς λόγους τῆς θείας τῆς μετὰ τινος γλυκείας χαρᾶς, ἀλλὰ καὶ περισσοῦ τρομοῦ. Ὅποιον ἔρα γε θὰ ἦτο τὸ ἀγνώστου, ὅπερ μετ' ὀλίγον θ' ἀπεκαλύπτετο ἐνώπιόν τῆς; θὰ ἦτο μέγας ὁ ἀγὼν καὶ θὰ ἦτο εὐτυχὴς τὸ ἀποτέλεσμα του; θ' ἀπελάμβανε θλίψεις ἢ χαρὰς ἐξ αὐτοῦ;... Μόνα

καὶ ἰδέαι αὐταὶ κατεῖχον ἤδη τὸν νοῦν τῆς κ' ἐβασάνιζε δι' ἐρωτήσεων τὴν Φρόσω.

— Ἀ! μπά! δὲν εἶνε τίποτε, καλότυχῃ σὰν νὰ εἰπῆς ἕνα λόγον, ἔλεγεν ἡ χωρικὴ.

Ἀλλ' αὐτὸν τὸν λόγον πῶς θὰ τὸν εἶπῃ· αὐτὸ ἤθελε νὰ μάθῃ ἡ Ἀνθὴ. Ἡ Φρόσω ἦτο στρατιωτῆς βαπτισθεῖς μυριάκις εἰς τὸ πῦρ τῆς μάχης καὶ εἰθισμένος τόσοσιν ὥστε ν' ἀποτολμᾶ παιγνίδι μὲ τὰς σφαίρας. Ἐνῶ ἡ Ἀνθὴ ἦτο νεοσύλλεκτος ἐν σπουδῇ, μεταξύ βαναύσων ὕβρεων γυμνασθεῖς διὰ τὸν πόλεμον, τρέμων τοὺς ἀνωτέρους του περισσότερον τῶν σφαιρῶν καὶ εἰς τὸν πρῶτον πυροβολισμὸν ἀνατινασσόμενος εἰς φυγὴν. Διὸ μάλιστα ἠσθάνθη τὰς πρώτας ὀδύνας ἐντρομος καὶ ἀπέλπις ἐστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν ἄνδρα, τὸν ὅποιον ἐγνώριζε ἀδιαφοροῦντα ἐπίσης. Διὰ πρῶτην φοράν σήμερον κατενόει ὅτι ἐκεῖνος ὁ Νικολός ἦτο ὁ καλλίτερος φίλος ἀπὸ τοῦ ἠδύνατο ν' ἀνακμήν τὴν μεγίστην συνδρομήν. Ἐκάλεσεν εὐθύς τὴν Γκολλε, τὴν μικρὰν παιδίσκην, ἣν ἐκληρονόμησε παρὰ τῆς μητρὸς τῆς σχεδὸν ὅπως καὶ τὴν κοφίναν τοῦ πλυταρίου καὶ τὴν ἔστειλεν ἐν σπουδῇ πρὸς τὸν Νικολόν νὰ τῷ εἶπῃ τὴν κατάστασιν τῆς γυναικός του.

— Τί μὲ θέλει;... ἄς κάμῃ ὅπως κάμῃ... ἔχω δουλειὰ!...

Ὁ Νικολός ἔμεινεν ἀπαθής εἰς τὴν εἰδησιν τῆς κορασίδος. Ἀ! εἶχε δουλειάν ἡ ἐμπορικὴ ἐξοχότης τῆς κωμοπόλεως· ἦσαν ἐκεῖ τόσοι ἀγορασταὶ· ἔμεινεν ἀνεκτέλεστοι τόσοι παραγγελιαὶ! Ἰδοὺ μία τοῦ Στραταίου τοῦ ἐμπορικοῦ Τραγανᾶ, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἑκατοντάδα δραμῶν πεπέρεως, ὑκάδας σακχαρεως καὶ ὀρύζης, μέτρων τινῶν σησάμου κ' ἐνὸς δέματος στρατοσχάρτου. Πῶς νὰ τὴν ἀφήσῃ ἀνεκτέλεστον ἐνῶ ὁ πελάτης ἐβιάζετο νὰ φθάσῃ ἐνώρις εἰς τὸ χωριὸν του καὶ μεταπωλήσῃ τὰς προμηθείας του εἰς τοὺς χωρικούς, οἵτινες εἶχον ἀνάγκην αὐτῶν διὰ τὰς ἐορτάς; Ζημιούται ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦτου, ζημιούται καὶ ὁ Νικολός, διότι πλέον δὲν ἀγοράζει ὁ ἐμπορικός τὰ εἶδη του ἐκ τοῦ καταστήματός του. Κοιλοπονᾷ ἡ γυναῖκα του· ἄς κάμῃ ὅπως κάμῃ!...

Ἡ Ἀνθὴ ἀκούσασα τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀνδρός τῆς ἐξετραχύνθη εἰς φοβεράν ἀγανάκτησιν.

— Νὰ 'ς τὰ μάτια μου!.. ἐφώναζεν ἀγριωπῆ καὶ βαναυσὶ βλασφημίας ἐξέρρευαν τοῦ στόματός τῆς ἀκράτητοι κατὰ τοῦ Νικολοῦ ὡς ἀπὸ καμμίαν τελευτωδῆ πηγὴν βρωμερὰ ναμάτα... Ὡ ἦτο πλέον γυνὴ ἡ λυγερὴ!

Αἰφνης θόρυβος καὶ φωναὶ ἠκούσθησαν εἰς τὴν κλίμακκα τῆς οἰκίας. Ἡ Ἀνθὴ ὡς νὰ προεμαντεύεσε κακόν τι ἐσπευσε εὐθύς ἔξω. Ἀλλ' εἰς τὸ ἀλγεινὸν θέαμα, ὅπερ παρέστη πρὸ τῶν ὀφθαλ-

μῶν της ἡ γυνὴ ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ θαπέδου, βή-
ξασα φοβερῶν κραυγῶν.

— Τὸν ἄνδρα μου!...

Ναὶ ὁ ἄνδρας της, ὁ Νικολὸς Πικόπουλος με-
τεφέρετο ἐπὶ ἐδράνου, ἤμιθνης καὶ αἰμόφυρτος
εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐνῷ ἠσχολεῖτο νὰ συμπλη-
ρῶσῃ τὰς παραγγελίας τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ ἐπὶ
τοῦ πάγκου τοῦ ὄρθιος προσεπάθει νὰ καταβί-
βασῇ βαρὺ δέμα στουποχάρτου ἀπὸ ὑψηλοῦ βρα-
φίου, παρεπάτησε κ' ἔπεσε χαμαί. Ἀλλὰ κατὰ
τὴν πτώσιν τοῦ βαρέος σώματός του ἐθαύσθη
ἡ κνήμη τοῦ δεξιοῦ ποδός, τὸ δὲ δέμα περὶν
κατεπλήγωσε τὴν κεφαλὴν του. *Ἦδη ἀνεθίδα-
σαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν, τὸν ἐξήπλωσαν γογγυ-
λίζοντα ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ὁ ἰατρός προσεπάθει
νὰ τῷ παράσχῃ τὰς πρώτας βοηθείας. Ὁ Νικο-
λὸς συνελθὼν καὶ κατανοήσας τὴν κατάστασιν
του ἤρχισε ν' ἀπελπίζεται.

— ὦχ, ὁ μαῦρος!.. θὰ πεθάνω, θὰ πεθάνω!..

*Ἔστρεψε τὸ βλέμμα ἀλλὰ μὴ ἰδὼν πλησίον
τὴν γυναῖκα του κατελήφθη ὑπὸ παραπῶνου καὶ
ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Τώρα κατενοεῖ καὶ οὗτος ὅτι
μόνη ἡ Ἀνθή ἦτο εἰς θέσιν νὰ τῷ δώσῃ τὸ θαρ-
ρος καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς. Οὔτε ὁ ἰατρός,
οὔτε τὰ ἄλλα περίξ του παριστάμενα φιλικὰ
πρόσωπα ἦσαν ἰκανὰ ν' ἀπαλύνουν τοὺς πόνους
του, νὰ φυγαδεύσουν τὰς μαύρας σκέψεις του,
νὰ ἀνδρῖσουν τὴν ψυχὴν του εἰς τὰς περιπετείας,
παρὰ μόνη ἡ γυναῖκα του μὲ μίαν ἐπίθλιψιν τῆς
χειρός, μ' ἕνα της χαμόγελο, μ' ἕνα βλέμμα. Κ'

αἰφνης συλλογισθεῖς τὴν σκηνὴν τοῦ καταστή-
ματος, ὅτε ἀπέπεμφεν ἀπόνως τὴν παιδικὴν,
καὶ ἤκουσεν ἀδιαφόρως τῆς γυναικὸς του τὰς ὠ-
δὶνας* ἐπίστευσεν ὅτι πρὸς τιμωρίαν ἡ Ἀνθὴ δὲν
ἤρχετο ἤδη πλησίον του, ὅτι χαιρεκακοῦσα διὰ
τὸ πάθημα τοῦ τὸν ἄφινε μόνον κ' ἔρημον, πρὸς
ἐκδίκησιν.

— Ἀνθή, γυναικοῦλά μου, ποῦ ἦσαι... μὴ
μ' ἀφίνης ἔρημον τὸν κακομοῖρη!... ὠλόλυξε.

Κ' ἐξελάμβανε τῷ ὄντι ὅτι ἦτο ἔρημος, ἀπερ-
ριμμένος εἰς μίαν τάφρον ὡς σκύλος ἀγωνίων, κ'
ἐμεταμελεῖτο οἰκτρῶς διὰ τὴν πράξιν του καὶ δὲν
ἤθελε κανένα νὰ γνωρίσῃ τὼν τόσων ἐν τῷ δω-
ματίῳ, ἀλλὰ μόνον ἐκλαίει τὴν ἐγκατάλειψιν
τῆς γυναικὸς του...

Αἰφνης φωναὶ θορυβώδεις ἠκούσθησαν ἐκ τοῦ
παρακειμένου δωματίου. Ἀλεπαλληλα καὶ θυ-
μῶδη οὐκ ἐμαρτύρουν ὅτι ἡ οἰκογένεια Πικο-
πούλου ἠῤῥησε κατὰ ἕν ἄτομον, μικρὸν καὶ ἀ-
δύνατον πλάσμα, τὸ ὅποιον ὁμως ἀπὸ τοῦδε εἶχεν
ἀπαιτήσεις* τοῦ πατρὸς ἡ ὀδυνηρὰ μορφή ἐξι-
λαρόνθη εὐθὺς* μειδίαμα ἀνεφάνη ἐπὶ τῶν ὠ-
κρῶν χειλέων του καὶ λησμονῶν τοὺς πόνους ἀνέ-
κραξε μὲ συντετριμμένην ἀλλὰ περιπαθῆ φωνήν*
— Ἀνθή... παιδί μου!...

Τῷ ὄντι ἡ Ἀνθὴ ἐγέννησε παιδίον εἰς τὸν
Νικολόν. Ἡ λιποθυμία ἐκείνη ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ
συζύγου της ἐν τοιαύτῃ καταστάσει μετέφερον
αὐτὴν ἀκόπως καὶ ἀβλαβῶς εἰς τὴν θέσιν τῆς
μητρὸς.

*Εἶναι συνέχεια.

A. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ.

ΜΕΤΑΞΥ ΟΛΥΜΠΟΥ ΚΑΙ ΟΣΣΗΣ

[Σημειώσεις ἀξιοματικῆς]

Συνέχεια καὶ τέλος. 188 σελ. 85

Ε'.

Λάσπη καὶ πάλιν λάσπη. — Τὸ βορειότερον ἄκρον τοῦ Ἐλ-
ληνικοῦ βασιλείου. — Ἐπάνοδος. — Τὰ Τέμπη σεληνοφώτιστα.

Ὁ Πηνεϊὸς ἐξερχόμενος τῶν Τεμπῶν πλατύ-
νεται βαθμηδὸν πρὸς τὰς ἐκβολὰς του διατρέ-
χων πεδιάδα, ἥτις ἀπὸ αἰῶνων ἐσηματίσθη
καὶ σχηματίζεται διὰ πρόσχώσεων. Τὸ ἐλώδες
καὶ ἀμύχωστον ἔδαφος αὐτῆς χρησιμεῖ ἐν μέ-
ρει μὲν διὰ τὴν καλλιέργειαν ἀρκετοῦ ἀραβο-
σίτου, ὀλιγοτέρου σίτου καὶ τινων ὑδροχαρῶν
φυτῶν, ἐν μέρει δὲ διὰ τὴν βοσκὴν τῶν βοῶν
τῶν περίξ χωρίων, ἐξ ὧν διακρίνομεν ἀμέσως
πρὸς δεξιὰ τὸ Λασποχωρι. Βαδίζων ἐπὶ τοῦ
ἀλλήθως λασποτόπου τούτου, ἀνά μέσον θαμνῶν
καὶ ἄγρων καὶ ἀνηλεῶς δερόμενος ὑπὸ τῶν ολο-
γερῶν ἀκτίνων τοῦ θεσσαλικοῦ ἡλίου, παρέβαλλ-
λον μελαγχολικῶς τὴν πρῶην καὶ νῦν θέσιν μας
καὶ δὲν εἶχα διαθέσιν νὰ θαυμάσω τὴν μονό-
τονον θέσιν τῆς πεδιάδος, ἥτις οὐδὲν τὸ ἐνδια-
φέρον παρουσιάζει διὰ τὸν ὁδοιπόρον, ὅστις δὲν
εἶχε ἄγρους νὰ θερίσῃ ἢ βόσκς νὰ θρέψῃ. Μόνη

προσείλκυσε τὴν προσοχήν μας δεκάτοξος βυζαν-
τινὴ γέφυρα, ἥς τὸ πλεῖστον μέρος κεῖται ἐπὶ
τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ ἐν τῇ ζῆρᾳ*
διότι ὁ Πηνεϊὸς μεταβαλὼν κοίτην ἐγκατέλι-
πεν αὐτὴν ἄχρηστον παρασύρας μαλιστα καὶ
τὸ ὑποκαρπὸν δεξιῶν ἀκρόβαθρον της.

Βραδέως συρόμενοι ἐπὶ τοῦ λασπόδους ἐδά-
φους καὶ πολλακίς ἐισερχόμενοι εἰς τὸ ὕδωρ τῶν
ἀπαντώντων βράκων, μετὰ δίωρον καὶ πλέον πο-
ρεῖαν εἰσηλθόμενοι εἰς πυκνότερον δάσος ἐκ πα-
λιουριῶν, τούτέστι ἀκανθιδῶν δεινοειδῶν θά-
μνων, εἰς τοὺς κλώνους τῶν ὀπίμων πολλὰ ἐν-
θύμια ἐκ τῶν ἐνδυμάτων μας ἀφήςκαμεν, ἐνῷ
τὰ ἔγνη τῶν θαπειῶν των ἔμειναν ἐπὶ τοῦ προ-
σώπου καὶ τῶν χειρῶν μας ἐπὶ πολλὰς κατόπιν
ἡμέρας. Εὕρισκαμεθα ἤδη ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ
Καραλῆ ἢ Καραλίε. Δερβέν, ἥτις γνωρίζεται
ἐκ τῶν ὄρθων ἐτι ἐρείπιων τοῦ κατὰ τὰ συμ-
βάντα τοῦ 1882 πυρποληθέντος Τουργικικοῦ στρα-
τιωτικοῦ σταθμοῦ.

*Ἀπὸ τῶν προσπόδων τοῦ κατορύτου λόφου,

ὑφ' ἐν κεῖται τὸ ἐρείπιον τοῦτο, καὶ μέχρι τῆς
θαλάσσης ἐκτείνεται ἐλώδες δάσος ἐκ δρυῶν,
πετελιῶν καὶ πλατάνων, ἀδιάβατον ἐντελῶς ἔ-
νεκα τῶν τελαμάτων καὶ τῶν μεταξύ τῶν δένδρων
ἀδιαχωρίστως συμπλεγμένων βάτων καὶ πα-
λιουριῶν. Ἡ ὁδὸς ἀκολουθεῖ τοὺς πρόποδας τῶν
λόφων, ἀφίνουσα δεξιὰ τὸ ἔλος, ἐν ᾧ πολλακίς
ἐν τοῦτοις ἐμπλέκεται. Μετὰ ἐπίπονον δρόμον
ἤμισείας ὄρας ἀπὸ τοῦ Καραλῆ — Δερβέν ἐ-
φθάσαμεν τέλος εἰς Τρία Πλατάνια τὸν τελευ-
ταῖον πρὸς ἀνατολὰς σταθμὸν τῆς ὁροσετικῆς
γραμμῆς, ἡ ἐν ἄλλαις λέξεσι τὴν βορειανατο-
λικωτέραν γωνίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου. Ἐ-
κεῖθεν ἡ ὁδὸς διερχομένη τὸ σύνορον διευθύνε-
ται εἰς Κατερίνην, συνδέουσα οὕτω τὴν Ἑλλά-
δα πρὸς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Μακε-
δονίας.

Ἡ θέσις Τρία Πλατάνια— ἐν καὶ ἐγὼ παρε-
τήρησα περὶ αὐτὴν ὄχι τρεῖς ἀλλ' ἑκατοντάδας
πλατάνων—ἀπέχει μόνον πέντε λεπτά ἀπὸ τῆς
παραλίας τοῦ θερμαϊκοῦ κόλπου, ἀλλ' ἔνεκα
τοῦ ἐλώδους δάσους, τὸ ὅποιον τὴν χωρίζει ἀπ'
αὐτῆς, ἡ θαλάσσα εἶνε σχεδὸν ἀπροσπέλαστος.
Λέγεται ὅτι ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν θέσιν ταύτην
βουνῶν φαίνεται ὁ Ἄθως, τινὲς μάλιστα προσθί-
τουσι καὶ ἡ θέσις τῆς Θεσσαλονίκης, ἐγὼ ὁμως
ἀνελθὼν μέχρις ὕψους τινος δὲν ἠδυνήθην νὰ ἰδῶ
εἰμὴ τὴν Κασσάνδραν καὶ τὰ ὄρη τῆς βορείου
Χαλκιδικῆς, ἐπίσης δὲ καθαρῶτα καὶ τὸ φρού-
ριον Πλατακμῶνος, ὅπερ ἄλλως δὲν ἀπέχει ὑπὲρ
τὴν ὄραν.

Ἐν τοῦτοις μὲ τὰς περιπλανήσεις μας ἐπὶ
τῶν θέσεων τούτων ἡ ἡμέρα ἐπλησίαζεν εἰς τὸ
τέμας της, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχamen διαθέσιν νὰ
δοκιμάσωμεν τὰς τέρψεις νυκτερινῆς πορείας διὰ
τῆς ἐλώδους πεδιάδος, ἀπεχαιρετήσαμεν τοὺς
καλοὺς εὐζῶνους καὶ ριψαντες ὕστατον βλέμμα
ἐπὶ τῶν λόφων ἐκείνων, ὧν αἱ ἀνατολικαὶ πλευ-
ραὶ ἤρχιζαν νὰ σκιαζονται ἐπαισθητῶς, ἀνε-
χωρήσαμεν.

Ὁ ἡλῖος εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐγκαταλείψῃ τὸ
στερέωμα ὅτε διήλθομεν αὐθις διὰ τῆς πηγῆς
τῆς Ἀφροδίτης, ἥτις καλυπτομένη ἤδη ὑπὸ
τοῦ πέπλου τῆς νυκτός, προσεκτήσατο κάλλος
μυστηριώδες καὶ μᾶλλον ἐπαγωγόν. Διηρ-
χόμεθα δὲ πρὸ τοῦ Κᾶστρου τῆς Ὀριᾶς, ὅτε
ἡ σελήνη ἀνατείλασα ὑπὲρ τὴν Ὀσσαν κατε-
φώτισε βαθμηδὸν τὴν μίαν πλευρὰν τῶν Τεμ-
πῶν, τῶν ὀπίμων ἢ θεᾶ τὴν σεληνοφωγῆ καὶ
χλιαρὰν ἐκείνην ἐσπέραν ἦτο ἐξαισιᾶ. Δὲν θὰ
πειραθῶ νὰ περιγράψω τὴν ἀπερίγραφτον μα-
γεῖαν τῶν ἀντιθέσεων τοῦ φωτός καὶ τῆς σκιάς
ἐπὶ τῶν ἀπορρώγων ἐκείνων βράκων, συνδυαζο-
μένων πρὸς τὸν σκοτεινὸν ὄγκον τῶν πετρῶν καὶ
τῶν ὑπερυψηλῶν δένδρων τῆς ἀφωτιστοῦ πλευ-
ρᾶς, ἀναμέσῳ τῶν ὀπίμων ὁ Πηνεϊὸς ἐκύλιε τὸν

χυτὸν ἄργυρὸν του μυριετρόπως ἀντανακλῶντα
τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης. Ἐβαδίζομεν σιωπη-
λοὶ, ὡς ἂν ἐφοβοῦμεθα μὴ ταράζομεν τὴν ἀρ-
μονίαν τῶν ἤχων τῆς νυκτός, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ
βόρχος τοῦ βρύματος τοῦ ποταμοῦ ἐπεκράτει,
δρακοπτομένην ἐνίοτε ἀποτόμως ὑπὸ τῶν ὀξέων
κρωγμῶν τῶν νυκτοβίων πτηνῶν ἄτινα ἀνί-
πταντο βαρέως πρὸ τῶν ποδῶν μας. Πολλακίς
ἐσταματήσαμεν διὰ νὰ ἀκροσθώμεν τὸ μεμα-
κρυσμένον ἔσμα βοσκοῦ, τὸ ὅποιον ἐφαίνετο κα-
τερχόμενον ἀπὸ ἀδειγνώστου ὕψους, διότι αἱ
ὑψηλαὶ πλευραὶ τῆς κοιλάδος, ἐφ' ὧν αἱ βοσκοὶ
εἶχον τὰ ποιμιστάσια των, ἐν τῷ ἡμίφωτι
τῆς νυκτός ἐφαίνοντο ἀνερχόμενοι εἰς καταπλη-
κτικὰ ὕψη.

ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῶν φανταστικῶν εἰκό-
νων τοῦ δρόμου ἐκείνου διατελοῦντες ἐφθάσαμεν
εἰς Μπαμπᾶ. Ἡ ἀπογοητεύσις ὑπέρβη πλήρης.
Ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ καταστρέψω τὰς τελευ-
ταίας ταύτας ἐντυπώσεις καὶ παραιτούμαι τῆς
περιγραφῆς τῆς ἐν τῷ ξενῶνι διανυκτερεύσεως.
Ἀπεικομήθημεν μὲ τὰ ὠραιότερα ὄνειρα καὶ ἐ-
ξυπνήσαμεν μὲ τὸς διαθέσεις Χασάν, ὥστε καὶ
ἄκοντες ἐσκεπτόμεθα τὸ τοπούζιον τοῦ μακκαρίφ
τῇ λήξει δερβίση.

Ἐάν ποτε, ἀναγνώστα, εὐκαιρήσης μὴ λη-
σμονεῖ ὅτι ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Βῶλον ταξιδίον
εἶνε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους ἐν τῶν ὠραιο-
τάτων τῆς Ἑλλάδος. Ἐκ Βώλου ὁ σιδηρόδρο-
μος ἐντὸς τριῶν σχεδὸν ὡρῶν σὲ φέρει εἰς Λά-
ρισαν, ἐκεῖθεν δὲ — πάντοτε τὸ θέρος—δύνασαι
νὰ μεταβῆς εἰς Μπαμπᾶ δι' ἀμάξης ἐντὸς τριῶν
ἢ τεσσάρων ὡρῶν.

Ἐπισκέψθητι τὰ Τέμπη καὶ εἶμαι βέβαιος
ὅτι θὰ οἰκτιρῆς τὴν ἀνωτέρω χώραττην σκια-
γραφίαν των.

K. Γ. Κ.

Ἡ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

*Ἴσως μὴ ἕμερα, κόρη μου,
Κ' ἐσὺ μὲ λησμονήσῃς.
Μὰ ἐγὼ τ' ἄχνό σου πρόσωπο
Ποτὲ δὲ λησμονῶ.

*Ἴσως μὴ ἕμερα, κόρη μου,
Κ' ἐσὺ θὰ μὲ μισήσῃς,
Καὶ μ' ὄλο αὐτὸ τὸ μίσός σου
Ἐγὼ θὰ σ' ἀγαπῶ.

Σ' ἀγάπησα, σ' ἀγάπησα,
Σκληρότατο κοράσι*
Σοῦ ἐχάρισα τὴ νύκτα μου,
Σοῦ ἐχάρισα τὸ νοῦ.
Κ' ἐγὼ μὲ τὴν ἀγάπη μου
Τί ἐ ἔροῦσα 'ς τὴν πλάσι;
Τὸ μίσος μόνον ἀπόκτινα
Ἐκόμη ἑνός θνητοῦ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΣΟΚΗΣ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΑΡΑΧΗ ΕΝ ΝΑΞῳ

[1655]

Ἀπὸ τῆς καταλύσεως τῆς βυζαντινῆς ἐν Νάξῳ κυριαρχίας (1207), καὶ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Φραγκικοῦ δουκάτου, ἢ τῶν δουκῶν δυναστεία ἤρξατο ἐπιδρῶσα καὶ ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ἀποστολῆς Λατίνου ἱεράρχου ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ· παρέμεινε δὲ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία τῆς Νάξου ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἀκέφαλος, ἀνκρχος, ἐστερημένη ἐκκλησιαστικῆς προστασίας, καὶ συνεπῶς κύπτουσα ὑπὸ τὸ κράτος καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς Δυτικῆς.

Μετὰ τὴν ὑποταγὴν ὁμως τῶν δουκῶν εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς (1537), ὅτε καὶ τὸ γόητρον τοῦ Φραγκισμοῦ εἶχε καταπέσει, οἱ ὑποτελεῖς οὗτοι τῆς νήσου δυνάσται ἀναγκαζόμενοι νὰ φέρωνται ἠπιώτερον πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν ἐδέχοντο καὶ Ἑλληνας ἱεράρχας, καὶ οὕτως ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἀνέκτησεν ἐν μέρει τὴν προτέραν αὐτῆς ἰσχύν.

Αἱ δύο Ἐκκλησίαι κατὰ τὸ μακρὸν τοῦ τουρκοῦ ζυγοῦ χρονικὸν διάστημα διακοσίων ὀγδοήκοντα τεσσαρῶν ἐτῶν (1532—1821) κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον ἔζησαν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἁρμονίᾳ. διότι ἄφ' ἑνὸς μὲν ὑπερεῖχεν εἰσέτι ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολικῆς κατὰ τι, ἐνεκα λόγων οὖς παραλείπω τανῦν νὰ ἐκθέσω ὡς ἀλλοτριῶν τῆς παρουσίας ὑποθέσεως, ἄφ' ἑτέρου δὲ ὁ τουρκοῦς ζυγὸς ὅστις ἐπὶ τὸσαῦτα ἔτη ἀδιακρίτως ἐπίεζε τὸν τραχηλὸν Ἀνατολικῶν τε καὶ Δυτικῶν, ἠναγκαζεν ἁμφοτέρους νὰ καταπνίγῃσι πᾶν αἰσθητικὸν θρησκευτικὸν φανατισμὸν, καὶ νὰ θηρεύσῃσι ἐκ παντὸς τρόπου τὴν διατήρησιν ἀμοιβαίας ἀγάπης, διότι δι' αὐτῆς καὶ μόνης ἤλπιζον ὅτι ἢ ἀπεσθῶσι πάντα κινδύνον, ὅστις ἤδυνάτο τυχὸν νὰ ἐπέλθῃ κατ' αὐτῶν ἐκ μέρους φιλυπόπτων δεσποτῶν. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἐπικρατήσασα τότε μεταξύ τῶν χριστιανῶν ἁμφοτέρων τῶν δογματικῶν ἀμοιβαία ὑποστήριξις καὶ ἁρμονία.

Ἡ ἁρμονία ὁμως αὕτη, ἅτε ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ὑπαγορευμένη, διεσπᾶτο ἐνίοτε καὶ τότε συνέβαινον ταραχάκι, αἵτινες ἀναλόγως τῶν προκαλούντων αὐτάς αἰτίων διήρουν ἐπ' ὀλίγον ἢ ἐπὶ πολὺ. Ἐρχομαι δὲ νῦν νὰ ἐκθέσω τί συνέβη μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἐν Νάξῳ τῷ 1653 ἀφορμῆς δοθείσης ἐκ τινος βιβλίου συγγραφέντος κατὰ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς, ὡς γνωστὸν, ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 1296 ἐκ πατρὸς συγλητικοῦ Κωνσταντίνου ὀνομαζομένου καὶ ἐκ τῆς Ἀσίας ἔλκοντος τὸ γένος· ἐπταετῆς ἀπορφανθεὶς τοῦ πατρὸς ἀνετραφῆ καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν ταῖς βασιλείαις ἀλλὰ τῆς Ἀνδρο-

νίκου Παλαιολόγου τοῦ πρεσβυτέρου, ἃς μετὰ ταῦτα καταλιπὼν μετέβη εἰς Ἄθω τὸν ἀσκητικὸν βίον ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐκεῖ ὑπερχόμενος. Παρέστη εἰς τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει συγκροτηθεῖσας συνόδους κατὰ Βαβλάμ τοῦ Καλαβροῦ (1341) καὶ Πέτρου Ἀκινδύνου (1347), ἐν ἔτει δὲ 1349 προεχειρίσθη εἰς ἀρχιεπισκοπὸν Θεσσαλονίκης ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἰσιδώρου καὶ πολλὰ συγγραψας ἀπέθανεν ἐν ἔτει 1360.

Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σημειοῦμεν ἐνταῦθα μόνον τὰ ἐξῆς: 1) *Λόγος ἀποδεικτικὸς πρῶτος*, ὅτι οὐκ καὶ ἐκ τοῦ νοῦ, ἀ.λ.λ' ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 2) *Λόγος δεύτερος*, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος ὅτι οὐκ καὶ ἐκ τοῦ νοῦ καὶ πρὸς τὰ παρὰ τῶν Λατίνων ἐκ τῆς θείας Γραφῆς εἰς σιγητορίαν αὐτῶν δῆθεν προτεινόμενα. Οἱ λόγοι οὗτοι συνεταχθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1355, ἐδημοσιεύθησαν δ' ἐν ἔτει 1624 ἐν Λονδίῳ καὶ τὸ 1623 ἐν Κωνσταντινουπόλει. 3) *Ὅτι οἱ Λατῖνοι λέγοντες καὶ ἐξ νοῦ τὸ πνεῦμα οὐκ ἔχουσι διαφυγεῖν τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτοῖς*, ὅτι τοῦ ἐνὸς Πνεύματος δύο λέγουσι ἀρχὰς καὶ ὅτι τοὺς Θεολογικοὺς συλλογισμοὺς ἀποδεικτικοὺς μ.λ.λ. *lor dei καλεῖν ἢ διαλεκτικοὺς*. 4) *Ἐπὶ Λατίνων συντομίᾳ*. Ἀπόκειται ἐν χειρογράφῳ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ταυρινίου δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης (Codices manuscr. Regii Taurini μέρ. I. p. 281—282). 5) *Εἰς τὴν σελτῆρ Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ἣ παραστάσις ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς ἀκτιστὸν ἐστὶ*. *Λόγος α'*. καὶ β) *Ὁμιλία εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου σελτῆρ μεταμόρφωσιν ἐν ἣ παραστάσις ὡς εἰ καὶ ἀκτιστὸν ἐστὶ τὸ κατ' αὐτὴν θειώτατον φῶς*, ἀ.λ.λ' οὐκ ἐστὶν οὐσία Θεοῦ. *Λόγος β'*. Τὰ δύο ταῦτα ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ Combefis ἐν τοῖς Auctorium Novissimum ἐν Παριεῖσι τῷ 1672 (Μέρος β' σελ. 106 καὶ ἐξῆς), Λατινικῆ δὲ μεταφράσει ἐδημοσιεύθη εἰς Λυὸν τῆς Γαλλίας ἐν τῇ Bibliotheca Patrum τῷ 1677.

Ἐν συντόμῳ ἐξέθηκα ἀνωτέρω τὰ κατὰ Γρηγόριον Παλαμᾶν, ἐκτενέστερόν πως ἀναγράψας τὰ περὶ τῶν συγγραμμάτων του, διότι ταῦτα ἐγένοντο ἀφορμὴ καὶ εἰς τοὺς μετέπειτα χρόνους τοῦ νὰ συγγραφῶσι διαφοροὶ περὶ τῶν δοξασιῶν αὐτοῦ.

Περὶ τὰ μέσα λοιπὸν τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος Ἰησοῦιτις τις Φραγκίσκος Ρο-

σίερος καλούμενος καὶ εἰς τὴν ἐν Θήρᾳ Μονὴν τῶν Ἰησοῦιτῶν ἀνήκων, συνέγραψε καὶ οὗτος κατὰ Παλαμᾶ βιβλίον τι καὶ ἀφοῦ ἔθεσεν αὐτὸ εἰς κυκλοφορίαν ἐν Θήρᾳ καὶ προὐκάλεσε πολλὰ δυσάρεστα ἐπεισόδια ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ, μετέβη εἰς Νάξον καὶ διὰ τῆς διαδόσεως τῆς συγγραφῆς του ἐγέννησε ταραχὴν, ἣτις ἔλαβε μείζονας διαστάσεις τῆς ἐν Θήρᾳ. Ἄτυχῶς ἐλείψει εἰδήσεων δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν ἀκριβῶς τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἀγνοοῦντες τὸ βιβλίον τοῦ Ροσιέρου καὶ σχετικόν τι περὶ τοῦ Ἰησοῦιτου αὐτοῦ. Ἐξ ἑτέρας συγγραφῆς. «*Τάργα τῆς πίστεως τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας*» ἐπιγραφομένης καὶ ἐκδοθείσης ἐν Παριεῖσι τῷ 1658 ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦιτου Φραγκίσκου Ριχάρδου τεκμαίρεται τις ὅτι ἡ τοῦ εἰρημένου Ροσιέρου συγγραφὴ ἐπραγματεύετο περὶ τῆς τοῦ ἀκτίστου φωτός δοξασίης τοῦ Παλαμᾶ. Τὸ βιβλίον τοῦτο, ἢ «*Τάργα*» δηλονότι, περιγράφον τὰ κατὰ τὸ ἔτος 1649 ἐν Θήρᾳ συμβάντα, λέγει ἐπὶ λέξει τάδε: «*Ἐπει κυρίου ἀχμθ' εἰς τὴν νησί τῆς Σικετινῆς, ὅπου ὀνομάζετο ἐμπροσθεν Θήρᾳ, κάποιοι ἀπὸ τοὺς ἀρχοντας Ῥωμαίους ἐρώτησαν ἓνα ἀπὸ τοὺς πατέρας τῆς εὐταίριος τοῦ Ἰησοῦ τί ἔπρεπε νὰ πιστεύσῃ διὰ τὸ δόγμα τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ περὶ τοῦ ἐνδόξου φωτός τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἂν ἦτον ὁ Παλαμᾶς ἅγιος; ὁ πατέρας ὡμολόγησε καὶ οὐκ ἠρνήσατο καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι οὐκ ἐστὶν ἅγιος ὁ Παλαμᾶς καὶ ὅτι τὸ δόγμα του περὶ τοῦ ἀκτίστου φωτός, ἦτον αἰρετικόν· καὶ τὸ ἀπόδειξε λόγῳ καὶ γράμματι· οἱ φρονιμώτεροι ἐπίστεψαν εἰς τὰ λόγια του ἀμῆ οἱ περισσότεροι ἐθύμωσαν καὶ θυμωμένοι ἐξέβρισαν τὸν πατέρα καὶ εἶχαν ὄρεξι νὰ τὸν σκοτώσῃσι κτλ.» 1)*

Τὰ μόνα ὅσα γνωρίζομεν περὶ τῶν ἐν Νάξῳ συμβάντων εἰσὶ σημειώματά τινα ἐν παλαιῷ κώδικι τῆς Μονῆς τῶν ἐν Νάξῳ Πατέρων Καπουτσίνων ἐν Γαλλικῇ γλώσσῃ γεγραμμένα, καὶ ἐπιστολιμαῖον ἐγγραφοῦν τοῦ 1653 ἐν Ἰταλικῇ γλώσσῃ, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ κώδικι κατεχωρισμένον.

1) «*Τάργα τῆς πίστεως τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας*» Μέρος Β' σελ. 277—278.

καὶ ἐπιστελλομένον τῷ Μάρκῳ Ἀντωνίῳ da Carbenedulo, Γενικῷ ἐν Ῥώμῃ Commessario e Procuratore τοῦ Τάγματος τῶν Πατέρων Καπουτσίνων.

Τὸ ἐγγραφοῦν τοῦτο, εἰ καὶ δὲν φέρει ὄνομα συντάκτου, φαίνεται ὁμως γραφέν ὑπὸ τοῦ τότε προϊσταμένου τῶν ἐν Νάξῳ Καπουτσίνων Πατρὸς Μαρτίνου de Compiegne.

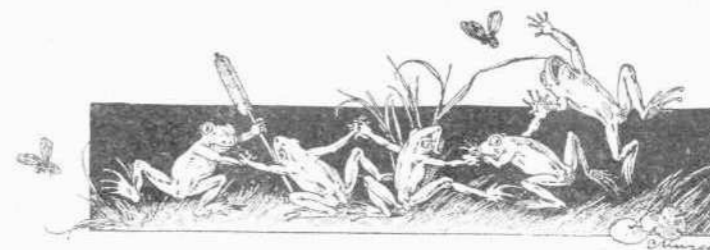
Μετὰφρασιν τῶν τε σημειώσεων καὶ τοῦ ἐν λόγω ἐγγράφου παρατίθημι ὡδε: α 1653. Τὴν 19 [Φεβρουαρίου] ἐγένετο ὁ μέγας πάταγος τῶν Ἀνατολικῶν κατὰ τῶν πατέρων Ἰησοῦιτῶν ἐνεκα βιβλίου τινός τοῦ ὁποῖον συνέγραψεν ὁ ἐκ τοῦ Τάγματος τούτου πατὴρ Φραγκίσκος Ροσιέρος κατὰ Παλαμᾶ, καὶ τὸ ὁποῖον ἔδωσε ἂν αντιγραφῶσιν Ἀνατολικοὶ τινες παῖδες. Καὶ σημειώσατε ὅτι ἐγνωστοποιεῖ τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς τοὺς λαϊκοὺς, τούτέστιν εἰς τὸν *Σταμάτην*, ὅστις τὸ ἐπέδεικνυεν εἰς τοὺς Ἀνατολικούς χωρὶς νὰ εἶνε ἐγκεκριμένον. Σημειώσιον ἐπίσης ὅτι παρ' Ἑλλήσι λογίζεται ὁ Παλαμᾶς οὗτος ἅγιος ὅθεν καὶ μνημονεύουσιν οὗτοι αὐτοῦ ἐν τῇ λειτουργίᾳ των. » [κώδικος σελὶς 34]

«*Τὴν 9 Μαρτίου δευτέραν Κυριακὴν τῆς Τεσσαρακοστῆς τῶν Ἀνατολικῶν ἀπαντες συνεισθέντες ἐν τῇ ἐκλυτῶν Μητροπόλει, ἀνεθεμάτισαν τὸν Πατέρα Φραγκίσκον Ροσιέρον Ἰησοῦιτην καὶ προσέτι ἀπαντας τοὺς Φραγκοὺς, οἵτινες θεωροῦσι τὸν Παλαμᾶν ὡς αἰρετικόν. Κατόπιν τούτων ἀπαντες οἱ παῖδες ἔκαμον τὴν ἀναθεματιστῆραν, ἔρριψαν λίθους ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἔκαμαν ἓναν σωρὸν λέγοντες ἀνάθεμα. Μετὰ ταῦτα ἐξεληθόντες εἰς λιτανείαν, ἐνῶ διήρχοντο πρὸ τῆς οἰκίας τῶν πατέρων Ἰησοῦιτῶν, οἱ παῖδες ἐπραξάν τὸ αὐτὸ κραυγάζοντες: ἀνάθεμα εἰς τὸν πατέρα! καὶ ἔπειτα ἔρριψαν τοὺς λίθους κατὰ τῆς οἰκίας αὐτῶν. Σημειώσιον ὅτι μοὶ εἶπον κατόπιν ὅτι ἀπαντες οἱ ἱερεῖς ἔφερον λίθους ὑπὸ τὰ ἐνδύματά των. Ταῦτα πάντα ἐγένοντο ἐνεκα βιβλίου τινός τοῦ ὁποῖον συνέγραψεν ὁ πατὴρ Φραγκίσκος κατὰ Παλαμᾶ καὶ τούτου ἐνεκεν ἔγραψαν οἱ βηθέντες Ἀνατολικοὶ κατὰ τῶν Ἰησοῦιτῶν εἰς Ῥώμην.» (κώδικος σελ. 35).*

Ἐπιτελεῖται τὸ τέλος.

Ἐν Νάξῳ.

MIX. ΓΑΚ. ΜΑΡΚΟΠΟΛΙΣ

ΕΛΕΟΝΩΡΑ

Φανταστικὸν διήγημα

Ἀνήκω εἰς γενεάν περιώνυμον καταστάσαν διὰ τὴν ζωηράν της φαντασίαν καὶ τὰ διάπυρά της πάθη. Οἱ ἄνθρωποι μὲ ἀπεκάλεσαν φρενοπαθῆ· ἀλλ' ἡ Ἐπιστήμη δὲν μᾶς ἐπληροφόρησεν ἀκόμη ἂν ἡ φρενοπαθία εἴη ἢ μὴ τὸ ὕψιστον τῆς εὐφυΐας, ἂν πᾶν ὅτι καλεῖται δόξα, πᾶν ὅτι λέγεται ἐμβροθία, δὲν εἴη προῖον

τὸν πνευματικὸν μου βίον: λογικὸν ἀναμφισβητήτως διακυγές, δι' οὗ θὰ μὲ ἴδητε πεπροικισμένον κατὰ τὰ συμβάντα τῆς πρώτης τοῦ βίου μου περιόδου, καὶ κατάστασις τις ἀμφίβολος καὶ σκοτεινὴ ἀναφερομένη εἰς τὸ πικρὸν καὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν παντός τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν δευτέραν καὶ μεγάλην περίοδον τῆς ὑπάρξεώς μου.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΡΟΦΟΛΟΤΗΣ
Εἰκὼν Φ. Σόρον

νόσου τῆς σκέψεως, νοσηρᾶς τινος διαθήσεως πνεύματος ὑπερέρου τῶν κοινῶν. Οἱ ὄνειροπόλοι λαμβάνουσι γινώσκιν περὶ μυρίων πραγμάτων ὅλως ἀγνώστων εἰς τοὺς καθ' ὕπνον μόνον βλέποντες ὄνειρα. Εἰς τὰς ἡμιγλώδεις κινήτων ὄπτασις, διόδοι στεναὶ διανοιγόμενοι ἀκρίνουσι τὸ βλέμμα νὰ εἰσδῶν εἰς τὴν κλωνιότητα καὶ ἄμα συνερχόμενοι εἰς ἐκυτούς, φροικιῶσι βλέποντες ὅτι πρὸς στιγμὴν εὐρήθησαν παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ μεγάλου μυστηρίου. Συλλέγουσι κόκκους οὕτως εἰπεῖν τῆς γνώσεως τοῦ Καλοῦ, ἐτι δὲ μᾶλλον τῆς ἐπιστήμης τοῦ Κακοῦ...

Ἐπιθέσκατέ με λοιπὸν φρενοπαθῆ. Τὸ κατ' ἐμὲ τοῦλάχιστον, ἀναγνωρίζω ὅτι δύο διακεκριμέναι ἀπ' ἀλλήλων καταστάσεις ἀποτελοῦσι

Ἐπιθέσκατέ με λοιπὸν φρενοπαθῆ. Τὸ κατ' ἐμὲ τοῦλάχιστον, ἀναγνωρίζω ὅτι δύο διακεκριμέναι ἀπ' ἀλλήλων καταστάσεις ἀποτελοῦσι τὸν πνευματικὸν μου βίον: λογικὸν ἀναμφισβητήτως διακυγές, δι' οὗ θὰ μὲ ἴδητε πεπροικισμένον κατὰ τὰ συμβάντα τῆς πρώτης τοῦ βίου μου περιόδου, καὶ κατάστασις τις ἀμφίβολος καὶ σκοτεινὴ ἀναφερομένη εἰς τὸ πικρὸν καὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν παντός τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν δευτέραν καὶ μεγάλην περίοδον τῆς ὑπάρξεώς μου.

Ἐπιθέσκατέ με λοιπὸν φρενοπαθῆ. Τὸ κατ' ἐμὲ τοῦλάχιστον, ἀναγνωρίζω ὅτι δύο διακεκριμέναι ἀπ' ἀλλήλων καταστάσεις ἀποτελοῦσι τὸν πνευματικὸν μου βίον: λογικὸν ἀναμφισβητήτως διακυγές, δι' οὗ θὰ μὲ ἴδητε πεπροικισμένον κατὰ τὰ συμβάντα τῆς πρώτης τοῦ βίου μου περιόδου, καὶ κατάστασις τις ἀμφίβολος καὶ σκοτεινὴ ἀναφερομένη εἰς τὸ πικρὸν καὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν παντός τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν δευτέραν καὶ μεγάλην περίοδον τῆς ὑπάρξεώς μου.

ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΙΚΩΝ
(Ἐκ φωτογραφίας)

γαντείων ὄρεων ἀνυψουμένων ἐξ ὅλων τῶν πέριξ καὶ διαγραφόντων ὑπὸ τὴν λαμπρὴν τοῦ ἡλίου πτυχᾶς μαγευτικωτάτας. Ἐκ τῶν πέριξ οὐδεμίᾳ ἐχαράσσετο ὕδως, καὶ ἵνα φθάσῃ τις μέχρι τῆς εὐδαιμόνου ἡμῶν κατοικίας, ὄφειλε ν' ἀπωθήσῃ τοὺς πολυφύλλους κλάδους μυρίων ἀγρίων δένδρων καὶ μυρία εὖσομα ἄνη νὰ κα-

ταστρέψῃ ὑπὸ τὰ βήματά του. Οὕτω διήγομεν ἐκαὶ ὅλως μονήρη βίον ἐγὼ καὶ ἡ ἐξιδέλφη μου μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, μὴ γνωρίζοντες ἄλλο τι μέρος ἐν τῷ κόσμῳ πλην τῆς κοιλάδος. Ἀνωθεν ὑψηλῶν καὶ σκιερῶν ἐκτάσεων κειμένων πέραν τῶν ὄρεων εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἐσχάτην τοῦ ὄχρου ἡμῶν διαίτηματος, ἐκυλιέτο

σιενός καί βαθύς ρύαξ λαμπρότερος παντός ὅ, τι ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχει λαμπρόν, πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Ἐλεονώρας, καί συστρεφόμενος ὀφθειδῶς κατὰ μυρίους ἐλιγμούς, ἐξωλισθαίνει ἐπὶ τέλους διὰ σκιερᾶς διεξόδου πρὸς ἄλλα ὄρη πολὺ σκιερώτερα τῶν προτέρων. Τὸν ἀπεκαλύψεν ρύακα τῆς Σιγῆς, διότι ἐτέλει τὴν πορείαν του ἐν γλυκεῖᾳ ἡρεμίᾳ, οὐδένα ἐκπέμπων ἀπὸ τῆς κοίτης του ψίθυρον συνάμα δὲ ἔφερε τόσον ἀπαλῶς, ὥστε οἱ πρὸς μακρὰρίτας ὁμοιοὶ κόκκοι τῆς ἄμμου, οὓς εὐφροσύνως ἐθαυμαζόμεν ἐν τῷ βυθῷ τοῦ κόλπου του, ἀνεπύοντο ἕκαστος ἐν ἀπολύτῳ καὶ μακαρίᾳ ἀκινήσει ἐπὶ τῆς παλαιόθεν ἀρχικῆς τῶν θέσεως, ἐκπέμποντες ἐκεῖθεν λάμπριν κίονιαν.

Αἱ ὄχθαι τοῦ ρύακος καὶ τῶν πολλῶν του μικρῶν διακλαδώσεων, αἴτινες μετὰ διαφόρους ἐλιγμούς συνέρρον ἐπὶ τὴν κοίτην του ἢ μεταξὺ τῆς ὄχθης καὶ τοῦ διαφανοῦς βυθοῦ ἔκτασις, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκαλύπτετο ὑπὸ χαλίκων, ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη, ὡς καὶ ὀλοκλήρως τῆς κοιλάδος ἢ ἐπιφάνεια, ἀπὸ τοῦ ρύακος μέχρι τῶν περιβαλλόντων αὐτὴν ὄρειων, ἦσαν ἐπεστρωμένα διὰ μαλακῆς πρασίνης χλόης, πυκνῆς, βραχεῖας, θαυμασίως ἰσομήκουσ καὶ ἀρωματιζομένης ὑπὸ βανίλλης, τόσον δὲ κανονικῶς ποικιλλομένης καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἐκτασίαν ὑπὸ κιτρίνων βρατραχίων, λευκανθῆμων, πορφύρων ἰων καὶ ἀσφοδέλων ἐχόντων χροῖα βουβινίου, ὥστε ἐδίδοσκαι ἡμας, διὰ τοῦ θαυμαστοῦ καλλοῦ, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν δόξαν τοῦ Πλάστου.

Καὶ ἐπειτα, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τῆς χλοερᾶς κοιλάδος, ὑψοῦντο κατὰ συμπλέγματα, δίκην μαγευτικῶν ὄπτασιῶν, δένδρα φανταστικὰ ὦν τὰ ὑψηλὰ καὶ λεπτοφυῆ στελεχῆ δὲν ἴσταντο εὐθεία, ἀλλ' ἐκκλινον ἐπιχαρίτως πρὸς τὸ ἐν ὧρα μεσημβρίας λαμπρῶν τὸ κέντρον τῆς κοιλάδος φῶς. Οἱ κορμοὶ τῶν ἦσαν κατὰστικτοὶ ἐξ ἀποστήλωντος ἐθένου καὶ ἀργύρου, καὶ λειότεροι παντός, πλὴν τῶν παρεῖων τῆς Ἐλεονώρας, καὶ τόσον λειοὶ μάλιστα, ὥστε ἀνῆλπει τὸ λαμπρὸν πράσινον χῶμα τῶν πλουσιῶν φυλλωμάτων, ἀτινα ἐκρέμαντο ἀπὸ τῶν κορυφῶν αὐτῶν καὶ ἐπικίζον πρὸς τοὺς Ζεφύρους, θὰ τὰ ἐξελαμβάνε τις ὡς τεραστίους ὄφεις τῆς Συρίας ἀποδιδόντας λατρεῖαν πρὸς τὸν Ἥλιον, τὸν κυρίαρχον αὐτῶν.

Ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη, ἡ Ἐλεονώρα καὶ ἐγώ, κρατούμενοι ἀπὸ τῶν χειρῶν, ἐπλανώμεθα ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος ταύτης πρὶν ἔτι εἰς τὰς καρδίαις ἡμῶν εἰσχωρήσῃ ὁ ἔρωσ. Τοῦτο πρῶτον συνέβη κατὰ τινὰ ἐσπέραν, ἐν ᾗ χρόνῳ συνεπλήρου ἐκεῖνη τὸ δέκατον πέμπτον τῆς ἡλικίας τῆς ἔτος, ἐγὼ δὲ τὸ εἰκοστόν, ἐνῶ ἐκαθήμεθα, συνδεδεμένοι ἐν ἀφῶν ἐναγκλισμῷ ὑπὸ τὰ ὀφθειδῆ δένδρα, καὶ θεωροῦμεν τὴν εἰκόνα ἡμῶν ἐν τῷ ὕδατι τοῦ ρύακος τῆς Σιγῆς. Οὐδεμίαν

ἐπροσέρομεν λέξιν καθ' ὅλον τὸ τέμμα τῆς γοητευτικῆς ἐκεῖνης ἡμέρας, καὶ, τὴν πρωῖαν ἔτι, οἱ λόγοι ἡμῶν ἦσαν διακεκομμένοι καὶ ὀλιγιστοί. Εἶχομεν ἀνασύρη ἀπὸ τοῦ βέβυματος τὸν θεὸν Ἐρωτᾶ, καὶ ἠσθάνομεθα ὅτι εἶχεν ἤδη ἀναφλέξῃ ἐντὸς ἡμῶν τὰς διαπύρους ψυχὰς τῶν προγόνων μας. Τὰ πάθη τὰ ἐπὶ κίονας ὅλους λαμπρύναντα τὴν ἡμετέραν γενεᾶν ἐξώρμησαν σωρηδὸν μετὰ τῶν φαντασιακοπιῶν, αἴτινες εἶχον καταστήσῃ ἐπίσης αὐτὴν περιώνυμον, καὶ ὅλα ὁμοῦ ἐπέχυσαν ὀλίβαν μακαριότητα ἐπὶ τῆς Ποικιλοφύτου Κοιλᾶδος. Τὰ πάντα ὑπέστησαν ἀλλοιώσιν. Ἄνθη παραδοξᾶ, λαμπρά, κατὰστικτα, ἐπέβαλον ἀπὸ δένδρων ἐφ' ὧν οὐδὲν μέχρι τοῦδε ζῆθος εἶχομεν διακρίνη. Αἱ ἀποχρώσεις τῆς πρασίνης χλόης κατέστησαν ἐντονώτεραι· τὸ ἐν δὲ μετὰ τὸ ἄλλο τὰ λευκάνθημα ἠφανίσθησαν, καὶ εἰς ἕκαστου αὐτῶν τὴν θέσιν ἀνεφύησαν ἀνά δεκά ἀσφοδέλοι ἐρυθροὶ ὡς βουβίτια. Καὶ ἡ ζωὴ ἐξελάμψε πανταχοῦ περὶ ἡμᾶς· διότι ὁ μέγας φοινικόπτερος, ὃν ἔτι ἠγνοοῦμεν, μεθ' ὅλων τῶν φαιδρῶν καὶ πυροχρόων πτηνῶν, ἐξήπλωσε πρὸ ἡμῶν τὸ πορφυροῦν πτέρωμα του· ἰχθύς χρυσοὶ καὶ ἀργυροὶ ἐπλήρωσαν τὸν ρύακα, ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ ὁποῦ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξεπέμπετο οὐ ψίθυρος μεταβληθεὶς ἐν τέλει εἰς θαυκαλητικὴν μελωδίαν μᾶλλον οὐρανίαν καὶ αὐτῆς τῆς ἐκπεμπομένης ἀπὸ τοῦ Αἰολοχορδίου, γλυκετέραν παντός, πλὴν τῆς φωνῆς τῆς Ἐλεονώρας. Ἐπίσης τότε ὀγκῶδες τι νέφος, ὃπερ ἐθαυμάζομεν παρὰ τὸν Ἑσπερον, ἀπεσπασθῆ ἐκείθεν, πλημμυροῦν ἐκ πορφύρας καὶ χρυσοῦ, καὶ καθιδρυθὲν ἡρέμα ἠνωθεν ἡμῶν, κατήρχετο, ὀσημέραι ταπεινότερον, εἰς τὰ ἄκρα του ἠγγισαν τὰς κορυφὰς τῶν ὄρειων, μεταβαλλόντα τὸ σκιερόν αὐτῶν εἰς μεγαλοπρεπῆ λαμπρότητα, καὶ περιλείσαντα ἡμᾶς, ὡσεὶ διὰ παντός, εἰς μαγικὴν εἰρητὴν λαμπρότητα καὶ δόξαν.

Τὸ καλλὸς τῆς Ἐλεονώρας ἦτο ὁμοῖον πρὸς τὸ καλλὸς τῶν Σεραφείμ· ἦτο ἄλλως κόρη ἀνεπιτήδευτος καὶ ἀγνή ὡς ἡ βραχεῖα ζωὴ ἣν εἶχε διέλθῃ ἐν μέσῳ τῶν ἀνθῶν. Οὐδεὶς δόλος ἡμάρου τὸν διαπύρον ἔρωτα τὸν ζωογονοῦντα τὴν καρδίαν τῆς, καὶ διηρέονα μετ' ἐμοῦ τὰ μαχαίκατα τῆς κοιλάδος βάθη, ἐν ᾗ ἐπλανώμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ συνδιελεγόμεθα περὶ τῶν ἐσχάτως συντελεσθεισῶν μεγάλων μεταβολῶν.

Τέλος ἡμέραν τινὰ ἀπὸ ὀμίλησι μετ' ὀφθαλμοῦς δακρυθρόκτους περὶ τῆς μοιραίας τελικῆς μεταμορφώσεως εἰς ἣν ἡ ταλαινα Ἀνθρωπότης εἶνε προσωρισμένη, δὲν ἐσκέπτετο ἐκτοτε εἰμὴ ἐπὶ τοῦ θλιβεροῦ τούτου ἀντικειμένου, καὶ τὸ ἀνεμίγνυεν ἐν πάσῃ ἡμῶν συνδιαλέξει.

Εἶχεν ἐννοήσῃ ὅτι τὸν κόλπον αὐτῆς ἠγγίζεν ὁ δάκτυλος τοῦ θανάτου, καὶ ὅτι, ὡς τὸ ἐφῆμερον, εἶχεν ὠριμασθῆ τελειῶς εἰς καλλονῆν

μόνον ἵνα ἀποθάνῃ. Ἀλλὰ δι' αὐτὴν οἱ περὶ θανάτου φόβοι εἰς μίαν καὶ μόνην συνεκεντροῦντο σκέψιν, ἣν μοὶ ἀπεκάλυψεν ἐσπέραν τινὰ, περὶ τὸ λυκόφως, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥύακος τῆς Σιγῆς. Ἐθλίβετο σκεπτομένη ὅτι μετὰ τὴν ἐνταφιάσιν τῆς ἐν τῇ Ποικιλοφύτῳ Κοιλᾶδι, θὰ ἐγκατέλιπον ἐγὼ διὰ παντός τὸ εὐτυχές ἐκεῖνον ἐρημητήριον, καὶ θὰ μετεβίβαζον τὸν ἔρωτάν μου, ὃν τώρα δι' ἐκεῖνην ἔτρεφον τόσον περιπαθῆ, πρὸς τινὰ κόρην τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ κοινοῦ κόσμου. Καὶ ἐγὼ ἐκστοτε ἐρριπτόμην πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Ἐλεονώρας καὶ προσφερόμην νὰ ὀρμισθῶ εἰς τὸ ὄνομα αὐτῆς καὶ τοῦ Οὐρανοῦ, ὅτι οὐδέποτε θὰ συνῆπτον γάμον μετ' ἄλλης κόρης, ὅτι οὐδέποτε, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, θὰ ἐδεικνυόμην ἀπιστος πρὸς τὴν προσφιλετὴς ἀνάμνησιν καὶ τὴν ἐνθύμησιν τῆς πρὸς ἐμὲ θερμῆς ἀφοσιώσεως τῆς. Ἐπεκατέστη δὲ τὸν Παντοδύναμον Δημιουργόν τοῦ Σύμπαντος μάρτυρα τῆς εὐλαβοῦς καὶ ἐπισήμου εὐχῆς μου. Καὶ ἡ καταρα, ἣν ἰκέτευσα νὰ ἐπιρρίψωσι κατ' ἐμοῦ, Ἐκεῖνος καὶ ἐκεῖνη, — ἐκεῖνη ὡς ἀγία ἐν τῷ Παραδείσῳ, — ἄν καθίσταμην ποτὲ ἐπιόρκος, τόσον φρικώδη τιμωρίαν περιεῖχε, ὥστε ἀδυνατῶ νὰ χαραξῶ αὐτὴν ἐπὶ τοῦ χάρτου. Ἐπὶ τοῖς λόγοις μου, οἱ ἀκτινοβόλοι ὀφθαλμοὶ τῆς Ἐλεονώρας ἀνέδωκαν λάμπριν ζωηρότεραν καὶ ἐστέναζεν ὡς εἴαν τὸ στήθος αὐτῆς ἀνεκουφίσθῃ ἐκ θανασίμου βάρους· καὶ ἐρρίγησε καὶ ἐκλαυσε πικρῶς· ἀλλ' ἔδωκεν εἰς τὸν ὄρκον μου πίστιν (διότι ἦτο πράγματι παιδίον), καὶ ὁ ὄρκος μου κατέστησε γλυκετέραν τὴν ἐπιθανατιὸν τῆς κλίνην. Μετὰ τινὰς ἡμέρας, ἠσύχως ἀποθνήσκουσα, μοὶ ἔλεγεν ὅτι χάριν τῶν ὄσων ἐπράξα κατὰ ἀναγκασμῶν τοῦ πνευμάτος τῆς, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐκεῖνου πνευμάτος θὰ ἐπαγρυπνῆ ἐπ' ἐμοῦ καὶ μετὰ θάνατον, καὶ ὅτι, εἴαν τῇ ἦτο ἐπιτετραμμένον, θὰ ἔρχετο καὶ θὰ καθίσταται δι' ἐμὲ ἡρατὴ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας· ἀλλ' ὅτι, ἀν τούτο ὑπὲρέβαινε τὰ δικαιώματα τῶν ἐν τῷ Παραδείσῳ ψυχῶν, θὰ κατῴρθου τοῦλαχιστον νὰ μοὶ κερῆχη τεκμήρια τῆς παρουσίας τῆς, στεναζούσα ἠνωθεν μου ἐν ταῖς αὔραις τῆς ἐσπέρας, ἢ πληροῦσα τὸν ἀέρα δὲν ἀνέπνεον διὰ μύρου εἰλημμένου ἐκ τοῦ θυμιατηρίου τῶν ἀγγέλων. Καὶ, τοιαῦτα λέγουσα παρὶδωκε τὴν ἀγνήν ψυχὴν, θέτουσα οὕτω τέμμα καὶ εἰς τὴν πρώτην τοῦ ἰδικοῦ μου βίου περίοδον.

Ἔως ἐδῶ ὀμίλησα ἐν πᾶσι ἀκριβείᾳ. Ἀλλ' ὅτι, ἐν τῇ ὕδῳ τοῦ χρόνου, ὑπερβαίω τὸν φραγμὸν τούτον, τὸν ἐκ τοῦ θανάτου τῆς ἐρωμένης μου, καὶ προχωρῶ πρὸς τὴν δευτέραν περίοδον τῆς ὑπαρξείας μου, αἰσθάνομαι ὅτι νέφος πυκνοῦται ἐντὸς τοῦ ἐγκεφαλοῦ μου, καὶ ἀμφιβαλλῶ ἐγὼ αὐτός περὶ τῆς τελείας ὑγείας τοῦ μνημονικοῦ μου. Ἀλλ' ἀφετέ με νὰ ἐξακολουθῆσω. — Οἱ

χρόνοι βραδέως παρήλθον ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον καὶ ἐγὼ ἐξηκολούθουν διαμένων ἐν τῇ Ποικιλοφύτῳ Κοιλᾶδι. Τότε δευτέρα ἀλλοιώσις ἐπέπληθην ἐκεῖ ἐφ' ὅλων τῶν ἀντικειμένων. Τὰ ποικιλόχροα ἄνθη ἐβυθίσθησαν ἐντὸς τῶν κορμῶν τῶν δένδρων καὶ δὲν ἀνεφάνθησαν πλέον. Αἱ ἀποχρώσεις τῆς πρασίνης χλόης ἐξησθάνθησαν καὶ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐξέλιπον οἱ πορφυροὶ ἀσφοδέλοι, καὶ ἐπὶ τῶν θέσεων τῶν ἀνεφύησαν κατὰ θέσιν σκυθρωπά ἴα, ὅμοια πρὸς ὀφθαλμοῦς τεθλιμμένους καὶ πλήρεις δακρῶν δρόσου. Καὶ ἡ ζωὴ ἀπεμακρύνθη τῶν μερῶν ἐκεῖνων· διότι ὁ μέγας φοινικόπτερος δὲν ἐξήπλω πλέον πρὸ ἐμοῦ τὸ ποικίλον πτέρωμά του, ἀλλ' ἀπέπτη θλιβερῶς ἀπὸ τῆς κοιλάδος πρὸς τὰ ὄρη μεθ' ὅλων τῶν φαιδρῶν καὶ πυροχρόων πτηνῶν, ἀτινα εἶχον συνοδεύσει αὐτὸν κατὰ τὴν ἀφίξιν του. Καὶ οἱ χρυσοὶ καὶ ἀργυροὶ ἰχθύς ἐφυγον κολυμβῶντες διὰ τοῦ ρύακος εἰς τὸ ἐσχάτον ἄκρον τοῦ δικαιτήματος ἡμῶν καὶ οὐδέποτε πλέον ἐκαλλυναν τὸ θελατικόν ἐκεῖνο ποτάμιον. Καὶ ἡ θωπευτικὴ μουσικὴ, ἡ γλυκετέρα τοῦ Αἰολοχορδίου καὶ παντός, πλὴν τῆς φωνῆς τῆς Ἐλεονώρας, ἐξαθνεοῦσα ὅλον ἐν, ἐξέλιπε κατὰ μικρόν, ἕως οὐ τέλος ὁ ρύαξ ἀνέλαθεν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ἀρχικὴν του ἐπίσημον σιγῆν. Καὶ ἐπειτα, ἐν τέλει, τὸ ὀγκῶδες νέφος ἀνυψώθη καὶ ἐγκαταλιπὸν τὰς κορυφὰς τῶν ὄρειων εἰς τὴν ἀρχικὴν σκιερότητα ἐπανῆλθε πρὸς τὰς χῶρας τοῦ Ἑσπερου, ἀποκομίζον μεθ' αὐτοῦ μακρὰν τῆς Ποικιλοφύτου Κοιλᾶδος τὸ θέαμα τῆς πορφυρότητας καὶ μεγαλοπρεπειᾶς του.

Ἡ Ἐλεονώρα ἐν τούτοις δὲν εἶχε λησμονήσῃ τὰς ὑποσχέσεις τῆς· διότι ἤκουον πλησίον μου αἰωροῦμενα τὰ ἀγγελικὰ θυμιατήρια καὶ βέβυματα οὐρανόπου μύρου ἐπνεον πάντοτε, πάντοτε, διὰ μέσου τῆς κοιλάδος. Κατὰ δὲ τὰς ὥρας τῆς μονώσεως, ὅτι ἡ καρδία μου ἐπαλλε βαρέως, αἰλούουσαι τὸ μέτωπόν μου αὔραι ἐπῆρχοντο πληρεῖς γλυκετάτων στεναγμῶν καὶ ψίθυροι συγκεχυμένοι ἐπλήρουσαν πολλάκις τὸν νυκτερινὸν ἀέρα· καὶ μίαν φοράν, — ὦ! μίαν μόνην — ἐξηγέρθη τὸ ὕπνου μου, ὁμοῖου πρὸς τὸν ὕπνον τοῦ θανάτου, αἰσθάνθη ἐπὶ τῶν χειλέων μου τὴν ἐπαφὴν αὐτῶν χειλέων.

Μεθ' ὅλα ὅμως ταῦτα, τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ μου κενόν δὲν ἐπληροῦτο. Ἐπόθουν διακκῶς τὸν ἔρωτα, τὸν πληρώσαντα ἤδη αὐτὴν ὀλοκλήρον. Τέλος, ἡ κοιλάς, ἡ πλήρης τῶν ἐκ τῆς Ἐλεονώρας ἀναμνήσεων, κατέστη δι' ἐμὲ κοιτὴς θλίψεως, καὶ τὴν ἐγκατέλιπον διὰ παντός χάριν τῶν ματαιότητων καὶ τῶν θορυβῶδων θριαμβῶν τοῦ κόσμου.

Εὐρισκόμην ἐν χώρᾳ ξένη ἐνθα τὰ πάντα ἦσαν ἐπιτήδεια ὅπως ἐξαλείψωσι τῆς μνήμης μου τὰ

ήδεα όνειρα. Άτινα επί τοσούτον χρόνον είχαν όνειρευθή έν τή Ποικιλοφύτῳ Κοιλιάδι. Αί αὐλικαί έορταί, ή κλαγγή τῶν όπλων, ή ακτινοβόλος καλλονή τῶν γυναικῶν, τὰ πάντα έθειλον και έμέθυσκον τὸν νοῦν μου. Και όμως μέχρι τουδε ή ψυχή μου είχε μείνη πιστή εις τούς όρκους της, και, κατὰ τὰς σιωπηλάς ώρας τῆς νυκτός, ή Έλεονώρα πάντοτε μοί παρείχε τεκμήρια τῆς παρουσίας της. Αίφνης ταῦτα έπαυσαν και ό κόσμος έγένετο μαῦρος πρό τῶν όφθαλμῶν μου και έμεινα κατάπληκτος πρό τῶν διαπύρων σκέψεων αίτινες με κατεκυριεύσαν, πρό τῶν φροβῶν πειρασμῶν οὔτινες με καθυπέταξαν. Μακρόθεν, μακρόθεν από μερῶν αγνώστων, είχεν έλθη εις τήν αὐλήν του βασιλέως, έν υπηρέτου, νεανίης ή καλλονή κατέκτησε πάραυτα τήν απόστατιδα καρδίαν μου, πρό του βωμοῦ τῆς όποιας προσέπεσα, άνευ του ελαχίστου ενδοιασμοῦ, μετά τῆς πλέον ένθέρμου και ταπεινῆς ειδωλολατρείας του έρωτος. Τί ήτο τῷ έντι, τὸ πρός τήν καρσίδα τῆς κοιλάδος πάθος μου παραβαλλόμενον πρός τήν ζέσιν, τήν παραφοράν και τήν πλήρη έκστάσεως λατρείαν, αίτινες ανέλυον ὅλην μου

τήν ψυχήν εις δάκρυα πρό τῶν ποδῶν τῆς αϊθερείου Έρμενγάρδης; — "Ό! ήτο περικαλλής ως τὰ Σεραφεϊμ ή Έρμενγάρδη! Και ή ιδέα αὐτη έπλήρου τὸ λογικόν μου! — "Ό! ήτο θεία και άγγελικη ή Έρμενγάρδη! Και οτε ένεβλήθον εις τούς όφθαλμούς της τούς πλήρεις βέμβης, όνειροπόλουν μόνον αὐτούς—και εκείνην.

Τήν ένυμφεῦθην—και δέν έφοβήθη τήν κατάραν ήν είχον επικαλεσθή, και δέν υπέστην τήν πικράν πραγματοποίησιν της. Και μίαν φοράν, μίαν μόνην, έν τή σιγή τῆς νυκτός, οί ήδεις εκείνοι στεναγμοί, οὔτινες δέν μ' ήκούοντο πλέον, διεπέρασαν και πάλιν τὰ δικτυωτά του παραθύρου μου και μετεβλήθησαν εις φωνήν γλυκεϊαν και θεραπευτικήν ήτις μοί είπεν:

« Άναπαύου άμέριμνος, διότι τὸ πνεῦμα του έρωτος εινε ό κυριαρχος ό κυβερνῶν και κρίνων. Περιλείσας έν τή περιπαθη σου καρδία εκείνην ήτις καλεϊται Έρμενγάρδη, άπηλλαγής, διά λόγους μέλλοντας νὰ σοι άποκαλυφθῶσιν έν τῷ οὐρανῷ, τῶν πρός τήν Έλεονώραν υποσχέσεών σου.»

[Edgard Poe]

Κ. Ι. Πρ.

ΜΙΚΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

Δύναται νὰ υπάρξη φιλία μεταξύ άνδρός και γυναικός, οὔτινες έχουσιν ὅλα τὰ προσόντα ὡς εμπνεύσασιν άμοιβαίον έρωτα;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ένθυμοῦμαι ότι πρό τινων έτῶν ακριβῶς τὸ αὐτὸ ζήτημα, επί του όποιου διατυπῶται ή άνωτέρω έρώτησις, συνεζήτουν μετά γνωστῆς μου φίλιας. "Ημῶν άνακθεν τῆς γνώμης ότι ή φίλια εινε αϊσθημα συνδέον μόνον όντα άνήκοντα εις τὸ αὐτὸ γένος, ή δε έρως όντα άνήκοντα εις διάφορα γένη. Άνεγνώριζον δυνατάς εξαίρεσεις του κανόνος, αλλά τὸν κανόνα αὐτὸν τὸν έθεῶρον άναλόγον πρός τούς φυσικούς νόμους τῆς συνοχῆς και τῆς συγγενείας. Ένός σώματος, τὰ άπειρα στοιχειά συγκρατοῦνται μεταξύ των ὡς αποτέλεσωσιν ὄγκον, άλλως θὰ έσκαρπιζοντο ως άμμος και κόνης, και ή δύναμις ήτις τὰ συνδέει και τὰ κρατεϊ ήνωμένα εινε ή συνοχή—εινε ή φίλια. Δύο διαφόρων σωμάτων τὰ στοιχειά έλικονται μεταξύ των και τείνουσι νὰ ένωθῶσιν ὡς αποτέλεσωσιν έν σύνολον, διά τῆς δυναμείας τῆς συγγενείας—διά του έρωτος.

Κατὰ τήν συζήτησιν εκείνην πρός τήν γνωστήν μου κυρίαν διετύπων τήν γνώμην μου, ὡς έν δυνάμην πειστικώτερον, επειχειρῶν έφοδους καθ' ὅλων των άντιρρήσεών της. Όμολογῶ όμως ότι συνεζήτει μετά πολλῆς στρατηγικότητος άμυνομένη καλή τῆ πιστε δι' ὀλίγων

και άθασίμων ίσως επειχειρημάτων πρός τὰς άναμφισβητήτου ὀρθότητος σκέψεις μου, και τὸσον μαχίστε ὡς με ήνάγκασε νὰ ζητήσω πρόσκαιρον άνακχωρήν ὡς νὰ λάθω επικούριας. "Η άνακχωρή έδόθη υποχωρήσαντος του γυναικείου πείσματος εις τήν γυναικείαν προσήθειαν και αί επικουριαί μου έβησαν μετά τινας έβδομάδας.

"Ήσαν αὐταί: αί γνώμαι ξένων τινων συγγραφέων, ὡν επικαλέςθην τὰ ρῶτα επί του λεπτοῦ ψυχολογικοῦ ζητήματος. Τί κρίμα ότι τριῶν ή τεσσάρων έχάθησαν ή κάπου έκρύβησαν αί έπιστολαί, ὡς δέν ήδυνήθην ν' άνεύρω νῦν άναφέρω μόνον έκ μνήμης ότι πᾶσαι ήσαν συμφωνοί πρός τήν γνώμην μου. Μαχίστε ή γνωστός γερμανός μυθιστοριογράφος και ποιητής Έρνέστος Έκσταϊν μετά πολλῆς χάριτος δικτριῶν περί τὸ θέμα εξωμολογεϊτο εμπιστευτικῶς ότι και αὐτός άλλως έφρόνει έν παλαιότερῃ έποχῇ και έπλήρωσε άδρά διδάκτρα εις τὸ σχολεϊον τῆς πείρας, διότι εύρέθη αγαπῶν γυναικῶν πρός τήν όποιαν ένόμιζεν επί καιρὸν πολὺν ότι άπλή φίλια τὸν συνέδεεν. Και ή Φραγκίσκος Κοππέ δε λακωνικώτερον άλλ' είπίσης κατηγορηματικῶς άπήντα: « Έν τῷ κόσμῳ τῶν αϊσθηματων ὅλα εινε δυνατά, άλλ' ή περιστάσις καθ' ήν συνδέονται διά φιλίας άνήρ και γυνή, οὔτινες έχουσι τὰ προσόντα ὡς εμπνεύσασιν άμοιβαίον έρωτα, ή περιστάσις αὐτή, λέγω, εινε βεβαίως πολὺ εξαίρετικη και σπανιωτάτη.»

Κατὰ τὰς ήμέρας εκείνας άναζητῶν και άλλχοῦ γνώμης επικούρικας εύρον μίαν του Βαλζάκ συνοψίζουσιν άριστα τὸ ζήτημα. « Δέν γίνεται φίλος γυναικός εκείνος ή όποιος ήδύνατο νὰ εινε έραστής της.»

Άλλά δέν εινε τὸσον απόλυτος και κατηγορηματικη ή γνώμη αὐτη, ὡς έν πρώτης άναγνωσεως φαίνεται. Έχει διαφορον έρμηνείαν άναλόγον πρός τήν δύναμιν ήν έκαστος άναγνωρίζει εις τὸ αϊσθημα του έρωτος, άναλόγον έτι πρός τὰς ήθικας αρχάς εκάστου. Έξηγοῦμαι: Δέν δύναται τις νὰ εινε έραστής οίως δήποτε γυναικός. Υπάρχουν κωλύματα, όχι επιβεβλημένα, όχι εξωτερικοί φραγμοί, αλλά προεργάμενα εξ αὐτῆς τῆς ήθικῆς καταστάσεως οἴου δήποτε άνδρός, κωλύματα άσπλαζζοντα έσοαι τὸν έρωτα, άντικαθιστῶντα δε τήν αγαπην διά σεβασμοῦ, εκτιμήσεως, συμπαιθείας.

Νομίζω δε ότι και έν τῷ πνεύματι τῆς έρωτήσεως ήτις διατυπῶται άνωτέρω υπάρχει ή διαίρεσις αὐτη, άλλ' ίσως όχι πολὺ κλῶς διευπώθη. « Οὔτινες έχουσιν ὅλα τὰ προσόντα ὡς εμπνεύσασιν άμοιβαίον έρωτα. » Προσόντα δέν εινε μόνον ή νεότης, ή καλλονή, ή εύρωια, ή αγαθότης, εινε και ή έλλειψις των ήθικῶν των ένδομύχων και μη επιβεβλημένων εκείνων κωλυμάτων περί των όποιων είπον άνωτέρω. Αὐτὰ τὰ κωλύματα μόνον εινε σεβαστὰ τὰ άλλα δε τὰ εξωτερικά όχι. Τούναντίον μαχίστε εινε άπγορεύσεις υπεκαίσεις τήν έπιθυμίαν τῆς παρακοῆς, φραγμοί προκαλοῦντες εις πήδημα τὸν διαβάτην.

Έπανέρχομαι εις τήν γνώμην του Βαλζάκ. "Οπως διατυπῶται, φαίνεται άναμφισβητήτος. "Ας λάθωμεν δε ταύτην ως μέτρον και ἄς στρέψωμεν κύκλῳ τὸ βλέμμα μετροῦντες τὰς φιλίας μεταξύ άνδρός και γυναικός ὡς ας συναντῶμεν. Μεταξύ δέκα αί έννεα συνδέουσι πρός γυναίκα άνδρα, ὡςτις ήδύνατο καλλίστε νὰ εινε έραστής αὐτῆς. "Αν παραδεχθῆτε τήν γνώμην του μεγάλου Βαλζάκ, τότε λοιπὸν θὰ ήμελογησετε ότι όχι φίλια, άλλ' έρως συνδέει τὰ δύο ταῦτα όντα, έρως φέρων τὸ προσωπειον τῆς φιλίας, ὡπως άπατήση τὸν άλλον κόσμον, κάποτε όμως και αὐτούς τους ίδιους, οὔτινες δέν έννόησαν άκομη τὸ μοιραϊον αϊσθημα, δι' οὔ συνδέονται και ήσυχάζουσι νομιζοντες ταῦτο φίλιαν άπλήν.

Φιλίαν άκομη δύναται τις ν' άνεύρη μεταξύ άνδρός και γυναικός, οὔτινες ήγαπήθησαν άλλοτε. "Η τοιαῦτη φίλια απομένει μετά τὸν έρωτα έν προβεβηκυία ήλικίῳ, μετά τήν κατασθεσιν των έπιθυμιῶν και των παθῶν τῆς νεότητος, δέν εινε δε τίποτε άλλο παρὰ ή στικτη του έρωτος.

Άλλά φίλιαν, ὡς τήν φανταζονται οί άεροποροῦντες άνευ πηδάλιου λογικῆς εις κόσμους

ιδανικούς, δέν δύναται νὰ υπάρξη μεταξύ άνδρός και γυναικός. "Άλλως δε ή ύπαρξις αὐτῆς θὰ ήτο ὕβρις κατὰ του σκοποῦ τῆς δημιουργίαι, θὰ ήτο παραχραξίς τῆς άποστολῆς τῆς ανθρωπότητος, και ένῶ φαίνεται εις τὰ θαμβωμένα των φαντασιοκόπων ὄμματα ως άκρον ζωτον ήθικῆς τελειότητος θὰ ήτο δι' αὐτὸ ταῦτο έναντια ὄλων των κανόνων τῆς πραγματικῆς ήθικῆς, ήτις έδραιούται επί του σκοποῦ τῆς δημιουργίαι τῆς άποστολῆς τῆς ανθρωπότητος.

Ναί, διά του έρωτος μόνου δύναται νὰ μηδενισθῆ ή χωρίζουσα τὸν άνδρα από τῆς γυναικός απόστασις, διά του έρωτος μόνον δύναται νὰ έννοήσωσιν άλλήλους και νὰ εμπνεύσασιν άμοιβαίως εύγενῆ αϊσθηματα και ύψηλάς σκέψεις και μεγαλῆς πράξεις. "Η ιστορία έχει ν' αναφέρη μυρια τοιαῦτα παραδείγματα, και δέν έχει έν μόνον έκ φίλιος άνδρός και γυναικός.

Άλλά πῶς προδικάζω τὸ ζήτημα πριν λάθω ὑπ' ὅψιν μου τὰς μαρτυρίας; Έχω τὸ δικαίωμα ταῦτο διότι ὅλαί ανεξαιρέτως αί μαρτυριαί εινε σύμφωνοί πρός τήν γνώμην μου. Ένῶ πολλῆς έν κύκλῳ συνδιαλέξεως εύρέθησαν, έκ πνεύματος άπλής άντιλογίας, εξ ιδιαιτέρου συμφροντος ίσως, ή έκ σφαλερῆς πεποιθήσεως, τινίς (ιδίως γυναικίαις) υποστηρικταί έναντίας γνώμης, οὐδείς και οὐδεμία έτολμηθησαν νὰ εκφέρωσι γραπτήν τήν γνώμην των νῦν, ίσως διότι δέν εινε τὸσον εύκολον νὰ γράφη τις άνυποστήρικτα ὡς άνυποστήρικτα λέγει.

Άκούσωμεν λοιπὸν τούς μαρτυρας τῆς κατηγορίας:

— "Η τοιαῦτη φίλια εινε στενωπός πολύστραφος, ήτις φέρει επί τέλους πρός τὸν έρωτα.

"Αθῆναι

"Αθηνικός.

— Ναί, όταν άμφοτέρων ή καρδια έχει ήδη δεσμευθῆ δι' άλλου άλληθους έρωτος.

Πύργος

Έπαρχιωτής

Δηλαδή όχι, κύριε έπαρχιωτά. Τὰ αγνά σας και άπειρα έπαρχιωτικά ήθη δέν έννοούν ότι άνήρ και γυνή δεσμευθέντες ήδη δι' άλλου άλληθους έρωτος δέν δύναται νὰ συνδεθῶσι διά φιλίας; "Ο έρως δέν άφίνει τόπον εις τήν καρδίαν δι' άλλια αϊσθηματα άπλούστερα και φυσικώτερα και θὰ έπιτρέψη τήν είσοδον τοιοῦτου άμφιβόλου και επικινδύνου συνοίκου;

— Τὸν άνδρα και τήν γυναίκα, όταν έχουσιν ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ὡς εμπνεύσασιν άμοιβαίον έρωτα, δυνατόν νὰ συνδέση κατ' αρχάς ὡς πολυανθώνον τι αϊσθημα, ὡς άμφοτέρω έν πεποιθῆσαι έκλαμβάνουσιν ως αϊσθημα φιλίας. Είνε άδύνατον όμως διά τῆς παρελεύσεως πολλοῦ ή ὀλίγου χρόνου τὸ αϊσθημα αὐτὸ νὰ μη κυριεύσῃ τὰς καρδίας άμφοτέρων έμφανιζόμενον οὐχι πλέον ὑπὸ τήν άπατηλήν μορφήν τῆς φιλίας, άλλ' ὑπὸ τήν αληθῆ του έρωτος.

Λευκίαι

Κυρία Α. Σ.

— Καὶ ἂν ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους ὑπάρχη ἀληθῆς φιλία, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐτέρου ὑπολαμβάνει: ἔρωσ.

Λάρσα Εἰς Ἀναγνώστῃς.

— Ἡ φιλία αὐτὴ εἶνε μίᾳ ἀπὸ τὰς παιδίας τοῦ τρελλοῦ Ἑρωτος. Ὡ φίλοι καὶ φίλοι, προσέχετε καλᾶ.

Πειραιεύς Προσεκτικὸς.

— Οἱ διὰ τοιαύτης φιλίας συνδεόμενοι ἡμποροῦν νὰ εἶπουν: «Θεὸ μου, φίλαττέ με ἀπὸ τοὺς φίλους μου» ἀπὸ τοῦ ἔχθρου μου φιλάττωμαι μόνος μου».

Ἀθῆναι Χ. Ν.

— Αὐτὴ ἡ φιλία εἶνε... κρυφθέρμη τοῦ ἔρωτος.

Ὀδοσκόπος Ὑγιῆς

Φίλοι ποτὲ δὲν γίνονται φουστᾶνι μὲ σουρτουκο, Κι' ὅσοι μοῦ λέν πως γίνονται μὴ μὲ θαρροῦνε κούκο.

Ἀθῆναι Ῥωμῆος

— Ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς φιλίας, ἤρεμον, ὅπως τὰ ὕδατα ποταμίου ἐν πεδιάδι, διέρχεται τὸ ἄβρον αὐτὸ αἰσθημα τὸ συνδέον δύο καρδίας εὐπαθείς, μέχρι τῆς ἐπιμῆδης καθ' ἣν ἡ παραμικρὰ ἀνωμαλία, τὸ τυχόν ἑμβόδιον, θὰ μεταβάλῃ αὐτὸ εἰς ἐκχειλιζόντα καὶ ὀρηκτικὸν ἐρωτικὸν χεῖμαρρον.

Ναύπλιον Πέλοψ.

— «Τὸ περισσεῦον ἐκτοῦ ἔρωτος δίδεται εἰς τὴν φιλίαν.» «Ὑβρίζομεν τὴν γυναῖκα ἐάν, ἀντὶ τοῦ ἔρωτος τὸν ὅποιον ζητεῖ, προσφέρωμεν εἰς αὐτὴν φιλίαν.» Ἡ πείρα μὲ ἐπεισε περὶ τῶν ἀνωτέρω τὰ ὅποια δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ ἔτυχε ν' ἀναγνώσω. Ὡς ἐννοοῦμεν τὴν μεταξύ ἀνδρῶν φιλίαν, ἐγὼ τούλάχιστον, δὲν ἡμπορῶ νὰ ἐνοήσω τὴν μεταξύ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶς ὅταν ὑπάρχωσι τὰ προσόντα πρὸς ἐμπνευσίν ἀμοιβαίου ἔρωτος καὶ διὰ τοῦτο, ὁμολογῶ ἐν κατανώξει τὴν ἀμαρτίαν μου, πολὺ δυσπιστῶ — καὶ ἐπειθύμουν νὰ ἐδυσπίστουν, ἔστω καὶ ὀλίγον, οἱ γονεῖς καὶ ἐν γένει οἱ ἐνδιαφερόμενοι — ὁσάκις συναντήσω παρομοίᾳς παρὰ πὸ λὺ στενὰς φιλίας, οἷοι δῆποτε καὶ ἂν εἶνε οἱ συγγενικοὶ δεσμοί, αἷα δῆποτε καὶ ἂν εἶνε τὰ ἐξωτερικὰ μειονεκτήματα, καὶ ὅσον δῆποτε γνωστὴ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἠθικότης ἀμφοτέρων.

Ὡς προσόντα πρὸς ἐμπνευσίν ἔρωτος, δὲν ἐννοῶ μόνον τὸ ἐξωτερικὸν κάλλος ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτοῦ μορφάς, ἀλλὰ προσόντα πρὸ πάντων καρδίας καὶ νοῦ ἐξ ἴσου ἀνεπτυγμένα ἑκατέρωθεν τὰ ὅποια γεννῶσι τὴν σιωπηλὴν συμφωνίαν καὶ συμπάθειαν, δι' ὧν μεταβάλλεται ἀνεπαίσθητως καὶ ἡ μᾶλλον ἀνυπόπτως φιλία εἰς ἰσχυρότερον αἰσθημα. Τοῦτο δὲ δὲν εἶνε ἄλλο, εἰμὴ ὁ ἔρωσ ὁ ἐξ ἐκτιμήσεως, ὁ διαρκέστερος τῶν ἐρώτων, τὸν ὅποιον συνήθως ἀπαντῶμεν θαλλόντα μετὰ τὸν γάμον, ὅτε, ὡς καὶ τὸ πλεῖστον, πρὸ πολλοῦ ἔχει μαρνανθῆ ὁ πρὸ τοῦ γάμου ἔρωσ.

Ἄργουστολίον Κοσμηκός

— Ἡ λέξις φιλία εἶνε ἐλαστικὴ. Σήμερον μάλιστα ἐξέπεσε πολὺ ἀπὸ τὴν σημασίαν τῆς. Λέγομεν ὅτι ἔχμεν φιλίαν μὲ τὸν ἕνα καὶ μὲ τὸν ἄλλον, ἐνῶ ἔχμεν ἀπλῶς σχέσεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον στενάς. Τοιοῦτου εἶδους φιλία δύναται νὰ ὑπάρξη βέβαια

καὶ μεταξύ οἰουδήποτε ἀνδρῶν καὶ οἰασδήποτε γυναικῶς. Ἀλλὰ φιλία ἀληθινή, ἥτις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἔχει συμπτώματα κοινὰ μὲ τὸν ἔρωτα, τὴν διαρκῆ ἀναζήτησιν τοῦ ἀγαπωμένου ὄντος, τὴν ἀκόρεστον εὐ-ἀρέσκεϊαν τῆς παρ' αὐτῷ διαμονῆς, τὴν ζήλοτυπίαν κλπ. — πῶς εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξη μεταξύ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶς χωρὶς νὰ μεταπέση εἰς ἔρωτα ἀμοιβαῖον ἢ μονομερῆ;

Κιπολίς Ἀριθμὸς 5

— Εἰς τὰς τοιαύτας φαινομενικὰς φιλίας συμβαίνει τὸ ἐξῆς: ὁ ἀνὴρ εἶνε ἐρωτευμένος μετὰ τῆς δῆθεν φίλης. Ὑπάρχουν διάφοροι λόγοι ἐξωτερικοὶ ἢ ἐσωτερικοὶ, δειλίαι, ἐμπόδια, οἵτινες ἐμποδίζουσι τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἔρωτος. Ἡ γυνὴ ἀφ' ἐτέρου ἐννοεῖ τὸ αἰσθημα, τὸ ὅποιν ἐμπνέει καὶ ἀρέσκειται εἰς τοῦτο καὶ τὸ ἀποδέχεται χωρὶς νὰ τὸ συμμερίζεται. Καὶ ὅλα αὐτὰ τελοῦνται ὑπὸ τὴν καλύπτραν τῆς φιλίας.

Ἀθῆναι Ἀφίλος

— Τὸ προαιώνιον ζήτημα τοῦ πλατωνικοῦ καλοῦ-μένου ἔρωτος διαίρει πάντοτε τὸν ἐρωτικὸν κόσμον εἰς δύο στρατόπεδα εὐδαμῶς θανάμενα νὰ συμδιδασθῶσιν ἀλλήλοις. Βέβαια δὲ πρέπει νὰ ἦ τις λίαν κακότηροσ, ἵνα δεχθῆ, φέρ' εἰπεῖν, ὅτι ὁ μέγας τῆς Γαλίας Ποιμενάρχης Fénelon ἤρα τῆς περιφήμου Mme Guyon ἄλλως ἢ ἐν ἀπλῷ χριστιανικῷ πνεύματι, ὡς ἐπὶ τέλους ἐπίσθη καὶ αὐτὸς ὁ Ἅγιος Πατήρ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας λίαν αὐστηρῶς ἐξετάσας τὴν περὶ τοῦτου κατηγορίαν — ἀλλ' ὅπως δῆποτε, ἐφαρμοστέον καθ' ἡμᾶς καὶ τὸ περὶ οὗ λόγος ζεῦγει (ἀνδρῶς καὶ γυναικῶς ἐχόντων ἀπαντα τὰ προσόντα κλπ.) τὸ ἀνυπερόβητως σχολιασθέν ὑπὸ τοῦ Χρυσοστόμου σωτήριον λόγιον τῆς κυριακῆς προσευχῆς («καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.») — διὸ μᾶλλον τείνομεν πρὸς ἀρητικήν ἢ καταρατικήν λύσιν τοῦ ζητουμένου.

Κύθηρα Ν Σ

— Αἱ τοιαῦται φιλίαι συνάπτονται μόνον μετὰξὺ ἀνδρῶν δειλοῦ καὶ ὄνειροπόλου, γυναικῶς φιλαρέσκου καὶ εὐαίσθητου. Διατί τάχα;

Σμύρνη Κακὴ Γλῶσσα

Ἡ Κακὴ Γλῶσσα αὐτὴ εἶνε βεβαίως γυνὴ. Καθ' ὅλα δὲ τὰ πορίσματα τῆς χαρτοφυσῆς καὶ τῆς γραφογνωσῆς, ὁ χάρτης ἐφ' οὗ γραφεί καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς γραφῆς προδίδουσι γυναῖκα φιλαρέσκον καὶ εὐαίσθητον. Τίς εἶνε ὁ δειλὸς καὶ ὄνειροπόλος φίλος; Ἐν ἀναγνώσει τὰς γραμμὰς ταύτας ἅς φυλαχθῆ ἀπὸ τὴν Κίρκην.

Δ Σ.

Υ. Γ. Αἱ ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος: «Ποία ἡ σκληροτέρα δοκιμασία εἰς ἣν δύναται νὰ υποβληθῆ τίμιος ἄνθρωπος» ἀπαντήσεις ὑπήρξαν ὀλίγιστα καὶ ἀνάξια λόγου. Πάσας δὲ συνοψίζει ἡ ἐξῆς:

Ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος καὶ ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ ἀδυναμία.

Πάτρας Ἑρμητικὸς

Δ Σ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Η ΠΟΛΙΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Ἐν τῷ ἀμερικανικῷ περιοδικῷ Harper's Magazine ὁ γνωστὸς γάλλος συγγραφεὺς Βογκὴ ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως γλαφυρὰν περιγραφήν περιηγήσεως εἰς τὴν Καυκασίαν Ῥωσίαν. Ἐκ ταύτης μεταφράζομεν ἀποσπάσματα τινὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν πόλιν Βακοῦ, τὴν ὁποίαν «πρωτεύουσαν τοῦ πετρελαίου» ἐπονομάζει ὁ συγγραφεὺς διὰ τὰς ἀρθόνας ἐν αὐτῇ πηγὰς τοῦ πετρελαίου καὶ τὰ πρὸς συλλογὴν αὐτοῦ βιομηχανικὰ καταστήματα.

Ἡ ξηρὰ καὶ ἄδενδρος περὶ τὴν Βακοῦ γῆ ὁμοιάζει τὴν τῆς Πετραίας Ἀραβίας, ὅδεξα δὲ καὶ δυσάρεστοσ ὀσμὴ ποσηνῆσι μακρόθεν εἰς τὸν ὄδοιπόρον, ὅτι πλησιάζει εἰς τὴν πόλιν τοῦ πυρός καὶ τοῦ καπιοῦ. Ἡ ἐμπορικὴ τοῦ Καυκάσου μητροπόλις παρεχει ἰδέαν τῶν πόλεων τοῦ μέλλοντος σὺδὲν ἄλλο βλέπει τίς ἐν αὐτῇ, πλην γαζομέτρων, ὑψηλῶν μηχανῶν, σιθρῶν κυλινδρῶν καὶ σωλῆνων ταῦτα δὲ πάντα ἀποκρύπτουσι τὰς οἰκίας.

Ἐντάξι τῆς παραδόξου ταύτης πρωτεύουσης εἶνε τὰ πρὸ τοῦ περιδύλου αὐτῆς ἐκτεινόμενα πεδία ἐπὶ τῆς καταράτου καὶ λεπιδῶδους γῆς οὐδὲν χόρτον φύεται, ἀνὰ πᾶν δὲ βῆμα βλέπεισ τενάγῃ ῥυπαροῦ πρασινοποῦ ὕγρου, διὰ τῶν ὁποίῶν βαινουσι γυμνόποδες ἔργαται. Παρὰ τὰς ὄχθας αὐτῆς αἱ κάμηλοι ὀλισθαίνουσαι βαδίζουσι μετὰ κόπου. Τῆδε κκειζοσ σωλήνες καὶ δεξαμεναὶ, ἐν αἷς περισυλλέγεται τὸ πετρελαίον ἑκατοντάδες δὲ πυραμιδοειδῶν κιβωτῶν, κατεσκευασμένων ἐκ ξύλου μαυρισμένου ὑπὸ τοῦ καπιοῦ, σκέπουσι καὶ προφυλάττουσι τὰς ἀντλίας, δι' ὧν ἐξάγεται τὸ ὀρυκτὸν ἔλαιον τῶν φρεάτων.

Διὰ τοῦ τηλεφώνου ἠγγέλθη εἰς τὸν διευθυντὴν τῆς ἐκμεταλλεύσεως ὅτι νέα πηγὴ πετρελαίου ἀνέβλυσεν ἐν Βολα Χάνι. Ἡ ὕγρα στήλη ἀνέθορεν εἰς ὕψος εἴκοσι μέτρων μετὰ δυνάμειος φοδεράς, συμπα-

ρασοῦσα τὰ προστυχόντα, ἄμμον καὶ λίθους. Τοσοῦτο δὲ μεγάλῃ ἦτο ἡ δύναμις τῆς, ὡστε ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν ἐξηκοντίζεσ μακρὰν τὰς σιδηρὰς ράβδους καὶ τοὺς θώρακας, δι' ὧν ἀπεπειράθησαν νὰ περιορίσωσιν αὐτήν. Τὸ ὑγρὸν ἐπαναπίπτου ἐσχημάτιζε καταράκτας, χρυσίζομένους ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Ἐν καὶ μόνον πυρεῖον ἀνημμένον ἀν ἐρρίπτου εἰς αὐτήν θὰ μετεβάλλου εἰς στήλην πυρός, φωτίζουσαν τὰ περίξ διὰ πορφυροῦ καὶ ἀπασιοῦ φωτός.

Καὶ παραπλήσια θεάματα δὲν εἶνε σπάνια ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ τοῦ πετρελαίου, ἐνίοτε δ' οἱ κάτοικοι διασκεδάζουσι παίζοντας μὲ τὸ πῦρ. Ὅσάκις ἐπικρατεῖ νηνεμία, ἀφηγείται ὁ Βογκὴ, ἀνέρχονται ἐκ τοῦ πυθμῆος τῆς Κασπίας θαλάσσης εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς παμμέγιστα: φουαλίδες πετρελαίου, αἵτινες ἐπιπολάζουσαι τῶν κυμάτων φαίνονται ἐνίοτε ὡς σχηματίζουσαι ἀπέραντον καὶ συνεχῆς δίκτυον. Ἐν δὲ ρίφθῃ εἰς τὰ κύματα ἀνημμένη λαμπὰς, τὸ πῦρ μεταδίδεται ἀστραπηδόν, καὶ ἀναφλέγεται ὅλη ἡ θάλασσα, περιλείγουσαι διὰ φλογῶν τὸ πλοῖον, ἐξ οὗ ἐρρίφθῃ ἡ λαμπὰς. Ἡ σατανικὴ αὐτὴ διασκέδασις εὐχαριστεῖ τὰ μέγιστα τοὺς παρὰ τὸ στόμιον ἐκείνον τοῦ ἄδου οἰκοῦντας, οἵτινες συχιάκις ἐπαναλαμβάνουσι τὸ πείραμα.

Ἡ χερσόννησος τοῦ Ἄσπερων ὁμοιάζει πρὸς σπόγγον ἐμβεδαπτισμένον εἰς πετρελαίον. Ἐν αὐτῇ ἠγείρετο ἄλλοτε ὁ νῆος τοῦ Πυρός, ἐν ᾧ οἱ πυρολάτραι Γέβραι ἐτίμων τὸν θεὸν αὐτῶν. Τὰ λείψανα τοῦ ἀρχαίου ἱεροῦ περιλείονται νῦν ἐν τῷ χώρῳ, ὃν κατέχει ἐν τῶν ἐργοστασίῶν. Ὁ δὲ τελευταῖος τῶν πυρολατρῶν ἱερεὺς ἀπέθανε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἀφ' οὗ ἐν ὀδῶν εἶδε τὸν θεὸν του καθαρίζομενον καὶ ἐγκλειόμενον εἰς κιβώτια.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ζωταναὶ Λυχνία. Ἐν τῶν περιεργότατων πτηνῶν εἶνε ὁ λοξίας, ἐπιχωριάζων ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Ὁ λοξίας τιθασεύεται εὐκόλως, καλούμενος δ' ὑπὸ τοῦ κυρίου του προσέρχεται, ἐπικαθῆται ἐπὶ τοῦ δακτύλου αὐτοῦ καὶ κομίζει ριπτώμενα δακτυλίδια καὶ ἄλλα τοιαῦτα μικρὰ πράγματα· ἐνίοτε δὲ τὸν μεταχειρίζονται καὶ ὡς γραμματοκομιστήν. Ὁλομασία εἶνε ἡ ὁμομορφία τοῦ πτηνοῦ τούτου, καταδεικνυομένη ἰδίως ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς φωνῆς, τὴν ὁποῖαν κατασκευάζει ἐκ χόρτου ἐν σχήματι βυκαλίας καὶ ἀναρτᾷ στερεωτάτα ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτάτου κλάδου συκῆς ἢ φοίνικος. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς φωνῆς τοῦ λοξίου ἀποτελεῖται ἐκ τινῶν χωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων θαλαμίσκων, φωτίζεται δὲ τὴν νύκτα ὑπὸ πυγολαμπίδος, τὴν ὁποῖαν ἀγορεύει πρὸς τοῦτο τὸ πτηνὸν καὶ προσκολλᾷ ζωτανήν εἰς τὴν φωνῆάν διὰ πηλοῦ. Ἀξιοπίστως Ἀγγλος, παρατηρήσας ἐσχάτως τὰ ἰδιώματα τοῦ λοξίου, γράφει περὶ αὐτοῦ ταχόλουθα. «Ἦνοιζα τὴν εἰσοδὸν τῆς φωνῆς καὶ εἶδον πραγματικῶς κολλημένην εἰς τὸν τοῖχον αὐτῆς μὲ πηλὸν μίαν πυγολαμπίδα. Ἀφ' οὗ ἐπανέκλεισα τὴν φων-

λῆάν καὶ ἐπανεφέρα αὐτὴν εἰς τὸν τόπον τῆς, τὴν ἐξήτασα καὶ πάλιν τὴν ἐπομένην ἐσπέραν καὶ εἶδον ἄλλην πυγολαμπίδα κολλημένην μὲ νωπὸν πηλὸν πηλοῦ τοῦ ἀνοίγματος τῆς φωνῆς. Τὰ αὐτὰ παρετήρησα καὶ εἰς ἄλλας τρεῖς φωνῆς, τὰς ὁποῖας ἐξήτασα: εἰς ὅλας μὲν εἶδον τὴν νυκτερινὴν λυχνίαν, εἰς τετάρτην δὲ φωνῆάν μόνον τὸν βῆλον τοῦ πηλοῦ, ἐφ' οὗ ἐμελλε νὰ προσκολληθῆ ἡ πυγολαμπίς.»

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀρχαιολογικά. Μετενεχθεῖσαι παρεδόθησαν εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐτοκρατορικὸν μουσεῖον αἱ ἐν Σελευκειᾷ ἀνακαλυφθεῖσαι ἀρχαιοτήτες.

— Ἡ πρῶσις ἀκαδημία ἐχορήγησεν ἐν τινι τῶν τελευταίων συνεδριάσεων αὐτῆς πίστωσιν 3,000 μαρκῶν διὰ τὴν ἐξέκλούθησιν κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος τῆς Συλλογῆς τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν, 5,000 μαρκῶν πρὸς ἐξέκλούθησιν τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀρχαίων ὑπομνηματιστῶν τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ 3,000 μαρκῶν πρὸς ἐργασίας προκαταρκτικὰς διὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν ἀρχαίων νομισμάτων τῆς Μοισίας καὶ τῆς Θράκης.

Φιλολογικά. Κατὰ τινὰς ἀγγλικὰς ἐφημερίδας, ἡ

βασιλίσα Βικτωρία προτίθεται νὰ δημοσιεύσῃ τὰς ἐπιστολάς αὐτὰς ὅς οὐ σύζυγός τῆς πρίγκηψ Ἀλβέρτος ἔγραψε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον τὸν Α', πρὸ τοῦ ἀκόμη γεινῆ οὗτος βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας, καὶ πρὸς τὸν δούκα τοῦ Σάξ Κοβούργου Γόθα. Ἐπειδὴ δ' αἱ ἐπιστολαὶ αὗται, ἐμπιστευτικώταται οὕσαι, περιέχουσι κίσιαι ἀνεπιφυλάκτους περὶ πολλῶν συγχρόνων, ἢ ἐπιθεωρηθῶσι μετὰ προσοχῆς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως, ὅπως ἀφαιρεθῶσι αἱ τοιαῦται περιχοπαί.

Ἐπιστημονικά. Τὸ ἐν Βερολίῳ διεθνὲς ἰατρικὸν συνέδριον ἀπεφάσιεν ὅπως ἡ προσοχὴ αὐτοῦ σύνδοδος συγχροτηθῆ μετὰ τριετίαν ἐν Ῥώμῃ. Ἐν τῷ παρόντι συνέδριῳ πλήν τῶν Γερμανῶν πολυαριθμώτατοι ἦσαν οἱ ἐξ Ἀμερικῆς ἰατροί, ἐν ὧν 623 μετ' αὐτοὺς εἶποντο κατὰ τὸν ἀριθμὸν οἱ ἐκ Ῥωσσίας (421), οἱ ἐξ Ἀγγλίας (353) καὶ οἱ ἐκ Γαλλίας (173). Τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον ἀντεπροσώπευεν ἐν τῷ συνέδριῳ ὁ καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς κ. Ἀρεταῖος.

— Εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ἐγένετο περίεργος καὶ ἐνδιαφέρουσα ἀνακοίνωσις περὶ τῶν σαρκωδῶν φυτῶν. Εἶνε γνωστὴ ἡ ἰδιότης φυτῶν τινῶν, ὀρώντων ἐπὶ τῶν ἀζωτοῦχων οὐσιῶν κατὰ τὸν τρόπον τοῦ γαστρικοῦ χυμοῦ. Ἐνεκα τῆς ἰδιότητος ταύτης ἐπιστεύετο μέχρι τοῦδε ὅτι τὰ φυτὰ ἐκεῖνα ἀφομοιοῦσι τὰς οὐσίας τὰς ὅποιας ἀποσυνθέτουσι, τρεφόμενα ἐξ αὐτῶν. Ἄλλ' ἐκ πειραμάτων ἄτινα ἔκαμεν ἐσχάτως ἐν Λυὼν ὁ κ. Ραφαὴλ Δυβοᾶ συνήγαγε τὸ πόρισμα ὅτι αἰτία τῆς ζυμώσεως καὶ μετουσιώσεως τῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν δὲν εἶνε τὸ ἐξ αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ ἐκκρινόμενον ὑγρὸν, ἀλλὰ βακτηρία εἰσχωροῦντα εἰς τὸ ἐκκριτικὸν ὄργανον ὅταν ἀνοίγῃ ἡ κάλυψ τῶν φυτῶν. Ἐκ τούτου δ' ἐπιτεταί ὅτι τὸ γεγονός τῆς ζυμώσεως τῶν ξένων οὐσιῶν ὑπὸ τῶν σαρκωδῶν φυτῶν δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐθεωρεῖτο μέχρι τοῦδε φαινόμενον φυτικῆς πέψεως.

Θεατρικά. Ἐν Βουδαπέστη συνέστη ἑταιρία, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἰδρύσιν νέου οὐγκρικοῦ θεάτρου, διανοῦς χαρακτήρος. Ἐν αὐτῷ ἐπὶ ἑκατὸν πενήτηντα ἐσπέρας θὰ παριστάνωνται ἐκλεκτὰ δράματα ξένων φιλολογίων μεταφρασμένα εἰς τὴν οὐγκρικήν, καὶ ἄλλα ἑκατὸν πενήτηντα δράματα εἰς τὴν πρωτότυπον αὐτῶν γλώσσαν, ἤτοι γαλλιστί, γερμανιστί κλπ. Ἡ ἑταιρία αὕτη ἔχουσα κεφάλαιον 800,000 φλωρινίων ἐζητήθησε παρὰ τοῦ δήμου ἐτήσιαν ἐπιχορήγησιν 30,000 φλωρινίων περίπου.

— Συντόμως γίνονται ἐν Βαυρουθ αἱ προπαρασκευαὶ διὰ τὴν προσοχὴ πανηγυρικὴν παράστασιν μελοδραμάτων τοῦ Βάγνερ. Θὰ παρασταθῆ δ' ἐνάκις ὁ «Πάρσιφאל» καὶ δις ὁ «Ταγγούζερ». Αἱ σκηνογραφίαι τοῦ τελευταίου μελοδραματος παρηγγέλιθσαν εἰς Κοβούργον μετὰ πολλῆς δὲ λαμπρότητος ἢ ἐκτελεσθῆ ὁ ἐν τῷ μελοδραματι τούτῳ ὀρχηστικὸς μῦθος «τῆς Ἀφροδίτης τὸ ὄρος», προσληφθειῶν τῶν πλείστων ὀρχηστριδῶν τοῦ ἐν Βερολίῳ θεάτρου τοῦ μελοδραματος. Τινὲς τῶν αἰδιῶν θὰ προσληφθῶσιν ἐκ τῆς εἰδικῆς σχολῆς, ἧτις συσταθῆ οὐχὶ πρὸ πολλοῦ χρόνου ἐν Βαυρουθ πρὸς μόρφωσιν αἰδιῶν τῶν βαγερικῶν μελοδραματων.

Νεκρολογία. Ἐνενηκοντούτης τὴν ἡλικίαν ἀπέθανε παρὰ τὴν Βιρμιγγάμην εἰς τῶν ἐπιφανεστάτων Ἀγγλῶν θεολόγων ὁ Jan Henry Newman, καρδινάλιος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. Ὁ Newman διεκρίθη ὡς ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς, ἰδίως δ' ὀνομαστός ἐγένετο διὰ τὴν μετὰστασιν αὐτοῦ εἰς τὸν καθολικισμόν, οὗ ἀνεδείχθη σθεναρὸς ὑπέρμαχος, καὶ αὐτὸ τὸ δόγμα τοῦ ἀλαβήτου ὑποστηρίξας διὰ καινοφανῶν καὶ πρωτοτύπων ἐπιχειρημάτων.

— Ἀπέθανε κατ' αὐτὰς ἐν Νικαίᾳ ἡ γαλλικὴ ποιήτρια Λουίζα Βικτωρία Ἀκκερμαν τὸ γένος Σοκέ,

ἄγουσα τὸ 77 ἔτος τῆς ἡλικίας. Γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τὴν 18/30 μαρτίου 1813 ἐπεδόθη ἐκ μικρᾶς ἡλικίας εἰς τὴν ἐκαάθησιν ξένων γλωσσῶν καὶ τὴν μελέτην ξένων φιλολογιῶν, μετέβη δ' εἰς εἰς Βερολίον πρὸς συμπλήρωσιν καὶ πλουτισμὸν τῶν γνώσεων τῆς. Ἐκεῖ ἐγνώρισε καὶ ὑπανδρεύθη τὸν Παῦλον Ἀκκερμανν, ἄνδρα λόγιον καὶ σύζυγον συμπαθέστατον, μεθ' οὗ συνέζησεν ἐπὶ ὀκτώ μόνον ἔτη. Ἀπομείνασα χήρα ἐν ἡλικίᾳ μόλις 33 ἐτῶν ἀπεχώρησεν ὅπως τοῦ κόσμου καὶ ἐγκατεστάθη ἐν Νικαίᾳ, ἐκλέξασα ὡς κατοικίαν τὰ κελία παλαιοῦ τινος μοναστηρίου Δομινικανῶν. Ἐζήτησε δ' ἐκεῖ ἐν αὐστηρᾷ, σκεδὸν ἄγρια σφροσύνῃ καὶ ἀρετῇ ἐπὶ 44 ὄλα ἔτη. Κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα τῆς μονήρου ζωῆς συνέθεσε καὶ ἐξέδωκε σειράς ποιημάτων φιλοσοφικῶν, μετὰ πολλῆς δυνάμει· διατυπώσασα ἐμμέτρως τὰς περὶ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς ἀπαισιοδόξους ἰδέας τῆς. Τὰ ποιήματα τῆς Ἀκκερμανν ὡς ἐκ τοῦ εἶδους αὐτῶν δὲν εἶνε προσετὰ καὶ ἀρεστὰ εἰς πολλὴν πλῆθος, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ὀλίγων καὶ ἐκλεκτῶν ἐξετιμήθησαν μεγάλας καὶ ὅς ἐπιζητήσασι τῆς ἀποθανούσης ποιητρίας, συγκινούντα πάντοτε τὰς εὐαισθητοὺς καρδίας καὶ ἀνάγοντα πρὸς ὑψηλότερας σκεψεῖς τὰ εὐπετῆ πνεύματα. Μεταξὺ τῶν ποιητριῶν τοῦ 19 αἰῶνος ἡ ἀπαισιοδόξος καὶ θρηνώδης Ἀκκερμανν κατέχει δικαίως ἡν θέσιν ὁ Λεοπάρδης μεταξὺ τῶν ποιητῶν.

Αἱ εἰκόνες

Ὁ μικρὸς τροφοδότης, εἰκὼν Φρ. Δόρακ παριστώσα παιδὸν παρέχοντα τροφήν εἰς τὸν κύνα τῆς οικίας.

Τὰ δάση τῶν Τροπικῶν. Τὴν φωτογραφίαν ἐξ ἧς ἐλήφθη καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς ἐξ Ἰνδιῶν φίλος τῆς Ἑστίας. Δίδει δὲ ἡ ἐκ τῆς φύσεως ἀπ' εὐθείας ληθθεῖσα τοιοῦτογραφία ἰδέαν τινὰ περὶ τῆς πλουσίας βλαστήσεως τῶν περὶ τοὺς Τροπικοὺς χωρῶν, αἵτινες δικαίως δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν ἐπίγειοι παράδεισοι καὶ διὰ τὴν ἡπιότητα τοῦ κλίματος καὶ διὰ τὴν εὐχέρειαν καὶ μακαριότητα τῆς ζωῆς, καὶ διότι ἀκόμη ὑπάρχουσιν ἐν αὐταῖς τὴν σημερινὴν ἄνθρωποι ζῶντες καὶ διακτώμενοι ἀπαράλλακτα ὅπως ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὔα ἐν τῇ Ἐδέμ τῆς Γραφῆς.

Εἰς ἐκεῖ

Τὰ ἀνδρόγυνα. Ἐν τρυφερὸν ἀνδρόγυνον ὀδηγεῖται εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὑπὸ τῶν κλητῆρων. Ὁ λόγος εἶνε ὅτι ἐν ἐσθῇ Πλατεῖᾳ Συντάγματος ἤρχισαν τὰς ἀμοιβαίας ἐριδας καὶ ὕβρεις, αἱ ὅποια κατελήξαν εἰς ξυλοκοπήματα καὶ λιθοβολισμούς. Ὁ ἀστυνομὸς μετ' ἄλλας νοθεσίας προσθέτει: — Καὶ δὲν ἐντρέπεσθε ἐπὶ τέλους νὰ κάνετε μὲς' εἰς τοὺς δρόμους, ὅτι οἱ καθὼς πρέπει ἄνθρωποι κάνουν' εἰς τὸ σπίτι τους!

Τὸ κρέμα! Ὁ Ἀγαθόπουλος ἐπισκέπτεται πλοῦσιον Ἀθηναῖον. Μεταξὺ ἄλλων ἀντικειμένων τὴν προσοχὴν του προσελκύει μεγάλη ἀνθοδόχη: — Τί ὡραῖο βάζο αὐτό, ἢ εἶνε βέβαια ἀρχαῖο. — Ὅχι, τὸ ἐπῆρα εἰς τὴν Ἰταλία. — Τί κρέμα νὰ μὴν εἶνε ἀρχαῖο! τόσο ὡραῖο τοῦ εἶνε! ...

Τρεῖς γινώμαι καθ' ἑβδομάδα

Κρίνομεν τοὺς ἄλλους ἐκ τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεων τῶν — κρίνομεν τὸν ἑαυτὸν μας ἐκ τῶν σκέψεων καὶ τῶν σκοπῶν μας.

*

Ἡ φιλία μισεῖ τὸν ἔρωτα ὅπως ὁ πτωχὸς τὸν πλοῦσιον.

*

Εὐτυχούμεν πάντοτε διὰ τῶν ἐλπίδων ἢ τῶν ἀναμνήσεων πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω ἢ εὐτυχία εἶνε πάντοτε μακρὰν ἡμῶν.